

motor- førereren

Nr. 1 - 2015 • kr 39,-

MOTORFØREREN 1939 - 2014
75
OM BIL OG TRAFIKKSIKKERHET

MA-Ungdom:
Stor aktivitet i
Vaulali Trialklubb

Trafikk:
200 ganger
farligere

Bilnytt:
Deler patenter
på hydrogen

MA-Ungdom:
Konkurrerer om
holdningskampanje

1
2015

 Ramlo Sandtak AS Industriv 63 7080 HEIMDAL Tlf. 73 10 30 03	Klokkarstua Auto AS Mølleveien 4 3490 KLOKKARSTUA Tlf. 32 79 81 25	Car Craft Bilverksted AS Østre Rosten 4 A 7075 TILLER Tlf. 72 88 00 80	 Transport Nord AS Andslimoen 9325 BARDUFLOSS Tlf. 405 55 590		
Orkdal Trafikkskole AS Franslykkja 7 7300 ORKANGER Tlf. 72 48 13 07	Ganddal Kran v/Ulf Nordin Amundsen Konradhagen 33 4322 SANDNES Tlf. 991 21 214	Optimera Byggsystemer AS Høyjordv 700 3158 ANDEBU Tlf. 33 43 00 20	 Holbergsgate 15 4306 SANDNES Tlf. 51 66 00 27	Berghagan Bil AS Håndverksv. 2 1405 LANGHUS Tlf. 64 86 64 77	 Bjugn Skavdal, 7160 BJUGN Tlf. 911 60 911
Jærmester AS Opstadvegen 643 4368 VARHAUG Tlf. 51 79 86 80	 1325 LYSAKER Tlf. 22 08 60 49	Steinkjer Bil A/S Fjordg. 9 7725 STEINKJER Tlf. 74 17 08 50	Industriverktøy IDG Tools AS Furumoen 47 2240 MAGNOR Tlf. 62 83 27 00	Johan R. Sunde AS 6037 EIDSNES Tlf. 70 19 07 03	Centrum Bil DA Nesvegen 2 B 4700 VENNESLA Tlf. 38 13 94 01
Spar Bremanger O. Håvardstun AS 6727 BREMANGER Tlf. 57 79 13 08	 Namsos Brillehuset 7800 NAMSOS Tlf. 74 27 28 30	ANONYM STØTTE	Elcom AS Storg 11 A 7900 RØRVIK Tlf. 74 39 39 33	 Tverrmyra 3 3185 SKOPPUM Tlf. 33 02 07 00	 Olav Ingstadsv 12 1351 RUD Tlf. 67 17 19 30
Visiontech AS Vestre Rosten 81 7075 TILLER Tlf. 986 03 000	 Vabakkjen 10 5411 STORD Tlf. 53 40 32 00	Sunkost Ulsteinvik Vikemyra 1 Blåhuset 6065 ULSTEINVIK Tlf. 70 01 17 80	 Hovedveien 22 8360 BØSTAD Tlf. 76 05 58 90	Skipnes Byggservice AS Utlerimark 16 7038 TRONDHEIM Tlf. 400 06 991	Bertel O. Steen Molde Gammelseterlia 4 6422 MOLDE Tlf. 71 24 93 00
AutoXL as Grønlikroken 3 3735 SKIEN Tlf. 35 69 00 00	 Tlf. 32 21 15 00	Sola Trafikkskole Skvadronvegen 3 4050 SOLA Tlf. 51 65 26 89	Skandinavisk Trafikksenter AS Skibåsen 25 4636 KRISTIANSAND S Tlf. 38 05 85 60	 avd. Aust-Agder 4848 ARENDAL Tlf. 37 02 00 02	Sunn-Trans Flatholmv 39 6002 ÅLESUND Tlf. 70 12 12 00
Øvre Telemark Trafikkskule Telemarksg 4 3660 Rjukan Tlf. 911 76 711	 7890 NAMSSKOGAN Tlf. 74 33 44 74	BILNORD avd. Finnsnes 9306 FINNSNES Tlf. 77 85 23 10 www.bilnord.no	Numedal Betong AS 3629 NØRE Tlf. 32 74 52 70	 Møllers gate 1 A 3210 SANDEFJORD Tlf. 33 46 80 06	Ringerike Fysioterapi AS Hønengata 70 B 3515 HØNEFOSS Tlf. 32 12 44 83
 2846 BØVERBRU Tlf. 61 19 91 00	Søhus og Østengen AS Runden 13 3647 HVITTINGFOSS Tlf. 464 05 141	Singh Transport AS Rødtvetveien 69 0955 OSLO Tlf. 21 42 00 67 www.singhtransport.no	 Midt-Norge AS Furene, 6100 VOLDA Tlf. 815 22 900	Sjøenden Camping 2428 SØRE OSEN Tlf. 62 45 42 06	Hoels Billakkeringsvein Werner Hoel Sneringdalsvegen 220 2836 BIRI Tlf. 61 17 44 50
Aaserud Møbler A/S Rølighetsv. 9 1738 BØRGENHAUGEN Tlf. 69 16 66 60	 Kåshagvegen 178 2380 BRUMUNDDAL Tlf. 62 35 64 47	 Langvasseid 9910 BJØRNEVATN Tlf. 934 14 356	Hommersåk Bil AS Essev 2 4311 HOMMERSÅK Tlf. 51 97 75 50	Bertelsen & Garpestad AS Hovlandveien 70 4374 EGERSUND Tlf. 51 46 10 80	TBN Transport AS Bakkeveien 8 A 9900 KIRKENES Tlf. 992 47 338
 Egen håndverksavdeling Be Haling AS	Peder Haakestad & Sønn AS Elvev 142, 3271 LARVIK Tlf. 33 16 38 38	 Jærvegen 532 4352 KLEPPE Tlf. 51 78 96 00	Beta Marine Bedriftsveien 15 4313 SANDNES Tlf. 928 66 501	Evje Biloppogging Syrteveit, 4735 EVJE Tlf. 37 93 05 00	Kåre Ekrene Trafikkskole AS Ludolf Eides gate 6 5525 HAUGESUND Tlf. 52 71 75 66
Geilo Taxi Vesleslåtvegen 3 3580 GEILO Tlf. 32 09 10 00	Kokslien Maskinservice Øvre Veg 541 2838 SNERTINGDAL Tlf. 61 17 76 05	 Jogstadv 21 2007 KJELLER Tlf. 63 83 57 50	 Bekkestua Bærumsv. 207 1357 BEKKESTUA Tlf. 67 11 87 20	 1302 SANDVIKA Tlf. 67 81 70 00	Levanger Bruktbilsalg og Transport AS Havnevegen 10 7600 LEVANGER Tlf. 974 15 164
Kvina Turservice Josdal 4440 TONSTAD Tlf. 415 31 918	Einar Kr Larsen Transport Kvernhusdalen 37 5300 KLEPPESTØ Tlf. 56 14 23 87	 Tlf. 47 69 50 85	 Lundevågveien 3 C 4550 FARSUND Tlf. 916 58 466	 Falkenborgveien 28 7044 TRONDHEIM Tlf. 73 91 76 70	Malermestrene BMV AS Gammelseterlia 7 6422 MOLDE Tlf. 71 20 13 50
Nord-Berg AS Vikemyra 7 6065 ULSTEINVIK Tlf. 70 01 15 92	PostNord AS Tana bru 9845 TANA Tlf. 09 300	Bøler Autoværksted AS Bølerlia 1 0691 OSLO Tlf. 22 26 15 49	Rogne Aut. Trafikkskule A/S Storevågen 73 6020 ÅLESUND Tlf. 70 15 85 60	 Norsk Scania AS avd. Stavanger Forusbein 17, 4065 STAVANGER - Tlf. 51 81 16 50 www.scania.no	

innhold

motor føreren

UTGIVER MA –rusfri trafikk og livsstil

REDAKTØR Hans-Erik Hansen

MEDARBEIDERE I DENNE UTGAVEN

Elisabeth Fjellvang Kristoffersen, Stig Eid Sandstad, Brita Hoksnes Eriksen, Knut Arild Lotterud, Catharina Frostad, Roald Stenvik, Elisabeth Fidje Eri, Leif N. Olsen, Georg Mathisen

ADRESSER OG TELEFONER

Dronningens gate 6, 0152 Oslo
Telefaks: 22 47 42 01

E-post: motorfoereren@ma-norge.no

Telefon, red. dir.: 22 47 42 04

Mobil/-svarer, red.: 92 43 01 16

ANNONSER

Henvendelse redaktøren: 22 47 42 04

DESIGN OG GRAFISK PROD. Allegro Tønsberg v/ Jan B. Loa
TRYKK Senter Grafisk AS, Larvik

ISSN 0027-2213

MA's FORBUNDSKONTOR Elisabeth Fjellvang Kristoffersen,
fungerende generalsekretær

POSTADRESSE Postboks 752 Sentrum, 0106 Oslo

BESØKSADRESSE Dronningens gate 6, Oslo

KONTORTID, MANDAG–FREDAG

15.9.–14.5.: 08.00–15.45

15.5.–14.9.: 08.00–15.00

Telefon: 22 47 42 00

Telefaks: 22 47 42 01

E-post: ma@ma-norge.no

Internettportal: www.ma-norge.no

DAGLIG LEDER Stig Eid Sandstad

POSTADRESSE Postboks 752 Sentrum, 0106 Oslo

BESØKSADRESSE Dronningens gate 6, Oslo

Telefon: 22 47 42 00

Telefax: 22 47 42 01

E-POST ma-ungdom@ma-norge.no

HJEMMESIDE www.ma-ungdom.no

FORSIDEBILDE Kristoffer Mæland (14) er et av stortalentene i Vaulali Trialklubb

Innhold	3
Generalsekretærens hjørne / Leder	5
Rus i trafikken: Alkohol + legemidler	6 - 7
Trafikk: Klarere helseregler for førerkort	8 - 9
Trafikk: Testlab for trafikksikkerhet	10 - 11
Trafikk: Positivt til faremerking av alkohol	12 - 13
Trafikk: Dugnad for halvering av ulykker	14 - 15
Trafikk: Ulykkesstatistikk 2014	16 - 17
MA-Ungdom: Aktuelt	18 - 19
Organisasjon: DeathTrip på skolebesøk	20 - 21
MA-Ungdom: Stor aktivitet i Vaulali Trialklubb	22 - 25
MA-Ungdom: Lista Trialklubb	26
MA-Ungdom: KastMasken kaster inn håndkledet	27
Bilnytt: Golf Alltrack og Volvo s60 Cross Country	28
Bilnytt: Opel Corsa	29
Motorsport: To bilsportlegender	30 - 31
Bilnytt: Hydrogen-patenter og elbil	32
Alkolås: Smånytt	33
Organisasjon: MAs Autohjelp	34
Organisasjon: Medlemsverving	35
Organisasjon: Medlemsrabatt på drivstoff	36
Organisasjon: Registrer øvelseskjøring på telefon	37
Organisasjon: Leiebilavtale med AVIS	38
Organisasjon: MA regionkonferanser 2015	39
Organisasjon: Campingtreff i Evje i pinsen	40

Nye regler om førerkort og helse:

SIDE 8 | Færre skal trenge å søke om dispensasjon for å få førerrett, foreslår Vegdirektoratet.

 Tomterv 41 1408 KROKSTAD Tlf. 64 86 31 03	Rema 1000 Sandnessjøen Nesset 8800 SANDNESSJØEN Tlf. 75 04 01 30	Tynset Drosjesentral Kongsveien 1 2500 TYNSET Tlf. 62 48 03 00	Hamarvik Båtforening 7263 HAMARVIK Tlf. 959 63 693	 BFH SPAREBANK - din økonomipartner 6440 ELNESVÅGEN Tlf. 71 26 80 00	Nye OP Fure AS Sivert Nielsens g 80 8007 BODØ Tlf. 75 50 31 50
Trysil Septikservice AS 2429 TØRBERGET Tlf. 62 45 47 12	Revisorteam Midt-Telemark AS Gamlegata 56 3810 GVARV Tlf. 35 95 67 00	Relakk Motor & Karosseri AS 8909 BRØNNØYSUND Tlf. 75 02 53 15		Seland Optikk Sola AS Solakrossvegen 26 4050 SOLA Tlf. 51 69 58 90	Vestsink AS 6080 GURSKØY Tlf. 70 08 03 60
Maritimt Opplæringskontor Smedasundet 97 B 5525 HAUGESUND Tlf. 52 70 89 20	Br. Hørte Transport A/S Hørtevegen 580 3811 HØRTE Tlf. 35 95 65 92	Karosserifabrikken A/S Nesttunv 116 5821 BERGEN Tlf. 55 13 03 10	Mosserødhjemmet Plutosv 24 3226 SANDEFJORD Tlf. 33 48 81 00	Billen levert av: CHR. REPSTADS SØNNER AS www.peugeotgrimstad.no	
Korsbakken Auto AS Korsbakken Ø 2334 ROMEDAL Tlf. 62 58 34 52	 Norsk Scania AS avd Verdal 7652 VERDAL Tlf. 74 04 46 60	 Fredheim Maskin & Betong AS Vålberg, 6954 KAUFANGER Telefon: 77 07 84 20 • Mobil: 91 07 87 15	 NAV Hvaler avd. Rus og Psykisk Helse Storveien 32 1680 SKJÆRHOLDEN Tlf. 69 37 50 00 - 55 55 33 33 www.nav.no	 JUKINA INTERNATIONAL TRANSPORT OG SPEDITION Tollbug. 10 3187 HORTEN Tlf. 33 03 07 50	
 ALGRØY ELEKTRO AS Tellnes Næringspark, 5357 Fjell All i el-installasjoner, datanettverk og alarmanlegg Tlf. 56 33 62 40 Faks 56 33 53 19 Lampebutikk Sartor Senter. Tlf. 56 33 62 40	 ReiTrans Senjahopen, 9386 SENJAHOPEN Tlf. 77 85 86 00		 NAV Hvaler avd. Rus og Psykisk Helse Storveien 32 1680 SKJÆRHOLDEN Tlf. 69 37 50 00 - 55 55 33 33 www.nav.no		
 TERJE PETERSEN TAK- OG BJUKKESLAGERVERKSTED AS Fjellhaug, 2133 Gærdvik	Gromstad Motor Stoa Stoaen 39, 4858 Arendal Tlf. 37 40 10 50 Mand-fre: 00-16, tors: 00-19, lørd: 00-14		 INNVIK FJORDHOTEL Misjonsheimen 6793 INNVIK Tlf. 57 87 49 90 www.innvikfjordhotell.no	BULDER. MASKIN / UTSTYR / VERKSTED Bulder Verksted Bosch Car Service Leikanger Hagane 3 6863 LEIKANGER Tlf. 993 54 200	
 SOGN OG FJORDANE FYLKESKOMMUNE Samferdselsavdelinga Fylkeshuset, 6863 LEIKANGER Tlf. 57 65 61 00	 G. GUSTAVSSON & SØNNER AS BEILVERKSTED Telefon: 22 23 99 57 • Faks: 22 23 97 05 Mobilnummer: 216 888 226 • Bankgiro: 0802207014 www.gustavsson.no		 		
 Forlaget Last og Buss A/S Waldemar Thranesg 98 B, 0175 OSLO Tlf. 23 23 47 50 www.lastogbuss.no	 Norsk Scania AS avd. Kløfta Prestmoen, 2041 KLØFTA Tlf. 22 06 45 00 - www.scania.no		 SØR-TRONDELAG FYLKESKOMMUNE Erling Skakkesg 14, 7004 TRONDHEIM Tlf. 73 86 60 00 www.stfk.no		

MA takker sine gode kontakter for all støtte

Støtten vi får går blant annet til MAs arbeid for trafikk sikkerhet blant ungdom. Av disse er prosjektet DeathTrip en landsomfattende konkurranse hvor elever fra videregående skoler engasjeres til å lage holdningskampanjer mot ruskjøring.

MA- hjørnet

Frivillig arbeid – ikke for deg eller meg?

I fjor meldte jeg meg inn i en lokal forening som blant annet arrangerer ski- og vandreturer. Siden har jeg deltatt på et par fine turer, og skulle gjerne vært med på enda flere.

For en måneds tid siden ringte det en person fra valgkomiteen i denne foreningen og lurte på om jeg kunne tenke meg å stille til valg som styremedlem. Min instinktive innskyttelse var å svare nei. Nei, jeg har ikke tid – nei, jeg kan ikke påta meg det. Svaret lå på tungen, men så var det noe som stoppet meg. Tanken som slo meg, var: Hvorfor kan ikke nettopp jeg gjøre en innsats for at aktivitetene i foreningen opprettholdes? Kan jeg forvente at det alltid er noen andre som skal holde hjulene i gang, slik at jeg og andre kan være med på hyggelige turer og bli beriket av et samvær med likesinnede akkurat når det passer oss?

Så kom den litt unnskyldende stemmen i den andre enden: Ja, det er ikke så lett å finne noen som vil engasjere seg...

Er det virkelig sånn at vi er redde for å engasjere oss i frivillig arbeid? Er vi skeptiske til å påta oss tillitsverv?

Mye kan tyde på det. Både i MA og andre organisasjoner jeg hører om, opplever mange av lokallagene at det er utfordrende å få med nye krefter.

Samtidig viser det siste Frivillighetsbarometeret, en undersøkelse som TNS Gallup gjør for Frivillighet Norge, at det kun er 36 % av befolkningen over 18 år som ikke gjør frivillig arbeid. Av disse er det hele 87 % som aldri har blitt spurt! Og av disse igjen er det 23 % som ville ha svart JA dersom de hadde blitt spurt!

Det betyr at potensialet for nyrekruttering av aktive frivillige er rundt 290 000 personer – for eksempel godt og vel hele Bergen by. De som deltok i undersøkelsen svarte at motivasjonsfaktorene for å drive frivillig arbeid var ønsket om å være til nytte og å bidra med noe, en anledning til å bli kjent med lokalmiljøet, og at arbeidet har en verdi for samfunnet.

Så da er konklusjonen klar, både for MA og for andre organisasjoner – vi må spørre enda flere!

Elisabeth Fjellvang Kristoffersen
Fungerende generalsekretær

leder

En resept på ulykke

Alkohol i trafikken er farlig. Alkohol og legemidler er mange ganger farligere. Men vet pasienten det?

Du kjenner kanskje noen, du også. Som får en resept på et legemiddel med rød trekant på pakken. Men kjører likevel. Hvis du spør hvordan det går, er de flinke til å berolige deg: «Jeg har da kontroll. Jeg vet hva jeg gjør.»

Statistikken sier noe annet. Hvis du blar om, kan du lese om undersøkelsen som forskere ved Folkehelseinstituttet, Oslo universitetssykehus og Sirius har gjort. Den tyder nettopp på at de ikke vet hva de gjør. Noen av dem gir nok blaffen, men mange vet rett og slett ikke.

Jeg har sittet der selv. I passasjeretet med en sjåfør som ikke burde vært der. Som trenger medisiner som jeg ikke har greie på, men som jeg i hvert fall ser at påvirker kjøringen. Og jeg har sittet hjemme etter et besøk fra en annen som slett ikke var klar i toppen, men som kjørte hjem likevel. Begge kunne de kjøre, for de hadde jo ikke smakt alkohol, må vite.

Det er vanskelig å si fra til en venn i en slik situasjon. Den gangen jeg satt på selv, klarte jeg å finne en unnskyldning for å overta rattet. Den gangen jeg satt igjen hjemme, gjorde jeg ingenting. Hadde det skjedd en ulykke den kvelden, ville jeg nok hatt det nesten like vondt som sjåføren.

Det er lett å skylde på sjåførene som setter seg bak rattet full av piller eller rusmidler, og til syvende og sist er det deres ansvar. Men vi skal ikke glemme legen, heller. Har nå denne pasienten fått skikkelig beskjed om å holde seg unna trafikken mens tablettene gjør sitt? Noen har nok ikke fått så klar og god beskjed som de burde. Det er viktig at pasienter får informasjon om risikoen, påpeker Stig Tore Bogstrand, som står bak studien.

Flere tiår med kampanjer, informasjon og mediefokus har gjort at den som kjører etter å ha drukket alkohol, ikke kan skylde på uvitenhet. Det er langt igjen før alle som kjører etter å ha tatt sovemidler eller beroligende midler, er like godt opplyst.

Georg Mathisen
Fungerende redaktør

Alkohol + legemidler = 200 ganger farli

Kombinasjonen er farligst, og det er spesielt viktig at pasienten får informasjon om risikoen ved å kjøre bil hvis han eller hun bruker flere stoffer samtidig, sier stipendiat Stig Tore Bogstrand. (Illustrasjonsfoto: Shutterstock)

Hvis sjåføren kombinerer alkohol med sovemidler eller beroligende midler, er faren for ulykke svært stor.

Det viser en undersøkelse som forskere ved Folkehelseinstituttet har gjennomført i samarbeid med Oslo universitetssykehus og Statens institutt for rusmiddelforskning.

Spurte skadde førere

Skadde bilførere som ble innlagt ved akuttmedisinsk avdeling på Ullevål sykehus, ble spurt om de ville delta i en studie om rusmidler og ulykker. I alt deltok 96 skadde førere. De ble sammenlignet med over 5000 førere som ble tilfeldig stoppet i normal trafikk på Østlandet i en såkalt veikantstudie.

Alle bilførerne ble testet for alkohol, narkotika og legemidler som sovemidler og beroligende midler. Fra de skadde bilførerne fikk forskerne resultater fra blodprøveanalyser, mens «veikant-sjåførene» ble testet med spyttprøve.

Hvis verdiene i spytt- og blodprøver var over bestemte grenseverdier, ble det definert som at de kjørte med alkohol, narkotika eller psykoaktive legemidler i blodet. Som psykoaktive legemidler regnes blant annet sovemidler og beroligende midler, for eksempel Zopiklon, Valium, Vival og Stesolid.

En av fem

At alkohol medfører fare i trafikken, er kjent fra før. Denne studien viser at alkohol ikke er det eneste problemet for trafikk-sikkerheten; mange skadde sjåførere hadde brukt legemidler eller narkotiske stoffer. I normal trafikk var det derimot få som kjørte med alkohol eller andre stoffer i blodet.

En av fem skadde sjåførere hadde ett eller flere stoffer i blodet. Vanligst var alkohol, stimulerende stoffer som kokain og amfetamin, og sovemidler/beroligende midler av typen Valium, Vival og Stesolid. Blant sjåførere i vanlig trafikk var det tre av 100 som hadde legemidler eller narkotika i blodet. Dette dreide seg hovedsakelig om

Av de skadde sjåførene i undersøkelsen hadde én av fem ett eller flere stoffer i blodet. Blant sjåfører ute i trafikken var tallet tre av 100. (Illustrasjonsfoto: Shutterstock)

sovemiddelet zopiclone (Imovane, Zopiclone og liknende), et beroligende middel av typen benzodiazepiner, eller cannabis. Bare tre av 1000 hadde alkohol i blodet.

Kombinasjoner er farlig

Forskerne beregnet risikoen for å bli skadet i trafikken når man kjører med alkohol, narkotika eller psykoaktive legemidler i blodet. De fant at:

- Ulykkesrisikoen var størst når sjåføren kombinerte alkohol med et annet stoff, enten narkotika, sovemiddel eller beroligende middel. Beregningen viser at risikoen økte over 200 ganger sammenlignet med risikoen for førere som ikke hadde noe av dette i blodet.
- Ulykkesrisikoen var også betydelig forhøyet dersom sjåføren bare hadde drukket alkohol, eller hadde inntatt en kombinasjon av tre eller flere andre stoffer. I alt ble det testet for 30 forskjellige stoffer, som alle kan påvirke kjøreferdighetene. Funnene i denne studien av skadde bilførere peker i samme retning som en tidligere studie av sjåfører som omkom i trafikken. De viser begge at det er spesielt farlig å kombinere alkohol og andre stoffer. Men også alkohol alene, kombinasjoner av flere legemidler, samt legemiddel og nar-

kotika i kombinasjon, utgjør en betydelig risikofaktor i trafikken.

Informasjon viktig

– Noen av legemidlene som dere påviste hos de skadde sjåførene skrives ut på resept av allmennleger. Får pasienten for lite informasjon?

– Det er i alle fall særlig viktig at pasienter får informasjon om risikoen ved å kjøre bil hvis han eller hun bruker flere stoffer samtidig, for eksempel kombinerer et sovemiddel med alkohol. Men beroligende midler og sovemidler kan også kjøpes illegalt, sier stipendiat og sykepleier Stig Tore Bogstrand ved Oslo Universitetssykehus, Ullevål. Bogstrand er førsteforfatter av studien som tidsskriftet BMC Public Health har presentert.

– Dere har funnet at kombinasjoner øker risikoen betydelig. Må det høye verdier til før ulykkesrisikoen øker?

– Vi har ikke sett på mengde, bare om stoffet fantes, selv i ganske små mengder. Andre studier viser at det å kombinere for eksempel en lav dose alkohol med en lav dose cannabis, reduserer kjøreferdighetene betydelig, mens kjøreferdighetene ville blitt mindre påvirket om man bare hadde lav dose av det ene stoffet. Andre studier

har også vist at kjøreferdighetene svekkes stadig mer, jo høyere mengder alkohol eller andre stoffer man har i blodet.

Alkohol større risiko

– Hvor farlig er det å ha bare ett legemiddel eller narkotisk stoff i blodet?

– Blant de skadde sjåførene gjaldt dette et fåtall. Vi kan derfor ikke gjøre sikre beregninger på dette. Men det er klart at alkohol utgjør en mye større risiko enn bruk av ett legemiddel i lave terapeutiske doser – det vil si på resept og etter legens anbefaling. Når det gjelder narkotiske stoffer, så medfører amfetamin størst risiko.

– Hvilken betydning har denne studien?

– Vi tror at resultatene kan rette oppmerksomheten mot rusmidler og legemidler som en hyppig medvirkende årsak til trafikkskader. Veikantstudier viser at det i Norge er få som kjører med alkohol i blodet over tillatt promille. Den største utfordringen er de som tar sjansen på å kjøre bil når de bruker kombinasjoner av alkohol og andre stoffer, sier forskningssjef Per Trygve Normann ved Divisjon for rettsmedisin og rusmiddel-forskning i Folkehelseinstituttet.

(Kilde: fhi.no)

Klarere helseregler for å ha førerkort

Alkohol er det farligste for trafiksikkerheten, men det skal bli enklere å få tilbake førerkortet etter rusmisbruk og alkoholavhengighet. (Illustrasjonsfoto: Shutterstock)

Reglene blir klarere, og færre trenger å søke om dispensasjon for å ha førerkort. Det skal bli resultatet av nye regler om førerkort og helse.

Vegdirektoratet har sendt ut en høring om helsekrav i førerkortforskriftene. Direktoratet foreslår å legge langt mer detaljerte helsekrav inn i forskriftene. Det betyr at mange som i dag har måttet søke fylkesmannen om dispensasjon, vil kunne få rett til å ha førerkort bare med en helseattest fra legen.

Mindre skjønn

I dag er bestemmelsene svært preget av skjønn, skriver Vegdirektoratet. De som ikke oppfyller helsekravene, kan søke fylkesmannen om dispensasjon, og få førerkort likevel.

De siste årene har fylkesmennene fått rundt 15 000 slike dispensasjonssøknader. I

noen sykdomsgrupper blir opptil 90 prosent av søknadene innvilget.

Nå foreslås forskriften endret slik at de fleste førerne som får dispensasjon i dag, vil oppfylle helsekravene slik at de ikke trenger å søke. Men samtidig blir det vanskeligere å få dispensasjon fra de nye reglene: Muligheten blir sterkt begrenset, som direktoratet selv formulerer det.

Redusere ulykker

Forslaget til nye bestemmelser tar utgangspunkt i hvilke helsekrav som må være oppfylt for å redusere risikoen for ulykker

Færre skal trenge å søke om dispensasjon for å få førerrett, foreslår Vegdirektoratet

i trafikken fremover. Det er lege, psykolog eller optiker som skal vurdere om den som vil ha førerkort, tilfredsstillt kravene. – Ved at helsekravene vil fremgå klarere av forskrift, vil førerkortsøkere og innehavere av førerkort få økt rettssikkerhet. Fylkesmennene vil samtidig kunne få frigjort ressurser til andre viktige oppgaver, ifølge Vegdirektoratet.

Skikket

Det er hovedregelen om trafikk og helse, i vegtrafikkloven § 21, som skal utdypes. Den lyder:

«Ingen må føre eller forsøke å føre kjøretøy når han er i en slik tilstand at han ikke kan anses skikket til å kjøre på trygg måte, hva enten dette har sin årsak i at han er påvirket av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel, eller i at han er syk, svekket, sliten eller trett, eller skyldes andre omstendigheter.»

Bestemmelsen gir et generelt forbud mot å føre motorvogn når en person ikke kan anses skikket til å kjøre på trygg måte, uansett årsak.

Loven sier også at: «Den som skal få førerkort må være edruelig, og det må ikke være noe å si på hans vandel ellers. Han må ha tilstrekkelig syn og førlighet, nødvendig fysisk og psykisk helse og ha bestått førerprøve. Ved kjøring til førerprøve anses kandidat som fører av motorvognen.»

Uklare grenser

I dag gis dispensasjonene ofte for ett til fem år, og så må det søkes på nytt. Noen områder – for eksempel syn og anfallslidelser – har allerede nå klare grenser i forskriften for når helsekravene er oppfylt. For andre områder som rusmidler, legemidler og psykiske lidelser, er helsekravet knyttet til en vurdering av om fører er skikket til å føre motorvogn.

– Det har vært behov for å se nærmere på helsekravene i forskriften, slik at de blir mer i tråd med dispensasjonspraksis. Det er ønskelig at helsekrav som omfatter rettigheter og plikter på førerkortfeltet, skal gå klart frem av forskriften for å gi større rettssikkerhet. Når de reelle helsekravene i stor grad er definert gjennom veileder og forvaltningspraksis, kan det føre til uklare grenser og ulik behandling, ifølge Vegdirektoratet.

– Ved at helsekravene i forskriften i stor grad fastsettes i tråd med det som er de reelle kravene i dag i henhold til retningslinjene og forvaltningspraksis, vil de fleste som nå får dispensasjon fra fylkesmannen, kunne få helseattest hos fastlege eller spesialist, heter det.

Tabeller

I det nye forslaget til forskrifter er det for mange sykdommer, satt opp en tabell for hva som kreves. For eksempel kan den som

har vært avhengig av rusmidler som cannabis, kokain eller ecstasy, kjøre personbil etter et halvt års dokumentert rusfrihet, eller tyngre kjøretøyer etter tre år.

– Det blir en liberalisering av kravene til å få førerrett etter tilbaketrukk rusmisbruk og alkoholavhengighet, men det settes krav til tett oppfølging av lege og prøvetaking, skriver Vegdirektoratet. Når trafikksikkerhetsrisikoen skal vurderes, har det ingen betydning om rusmidlene er lovlig eller ikke.

Alkohol farligst

– Oppfølgingen av personer med rusproblemer er over år blitt jevnt bedre. Ønsket om å oppfylle helsekravene til førerkort er for mange en sterk motivering i prosessen til å bli fri fra sitt rusproblem. Leger, vegmyndigheter og politi har enkelte steder gode erfaringer med samarbeidsprosjekter rundt rusbrukere, peker direktoratet på.

Men, fastslås det: Fremdeles er det alkohol som oftest gir størst risiko for trafikk-sikkerheten.

Beroligende og avhengighetsskapende midler er en mer skjult utfordring. Og det foreslås å innskrenke adgangen til bruk av legemidler med beroligende og bedøvende virkning. Noen som har brukt slike midler, vil miste førerretten med de nye reglene.

Testlab for trafikksikkerhet

MHF Test Lab er plassert langt ute på den svenske landsbygda.

MAs svenske søsterorganisasjon MHF har bygd sin egen testlab for å spre fakta og kunnskap.

Mellom Vänern og Vättern, langt ute på landet i Sverige, finner vi tettstedet Tibro. Tibro er kjent for sine mange møbelprodusenter, men de siste årene har stedet også blitt satt på kartet på grunn av at vår svenske søsterorganisasjon, MHF, har etablert sin testlab der.

MHF Test Lab ble etablert for å bli mer kraftfull innenfor trafikksikkerhetens null-

visjon og for å få spredd fakta og kunnskap om kvaliteten i det forebyggende trafikksikkerhetsarbeidet. Test Lab tilbyr tjenester innenfor alkoholmåling, og her finner vi også operasjonssentralen for alkobommene i Stockholms Frihavn.

Brukes av UP

MHF Test Lab tester alkoholmålings-

instrumenter som alkohol- og promille-målere/alkometer. Produsenter, myndigheter, organisasjoner og transportkjøpere kjøper tjenester der. Det gjør også enkelte brukere av alkohol- og håndholdte alkometer.

UP i Norge bruker laboratoriet til testing og kalibrering av sine instrumenter.

Test Lab er kjent for upartiskhet og spisskompetanse, og er etter hvert blitt gode problemløserne. Laben tilbyr også utviklings- og prototypetester av alkohol- og alkometer.

Reisende fra Baltikum må gjennom en automatisk bom som stopper dem som kjører med promille.

Alkobommene har ikke ført til ekstra kødannelser.

MHF Test Lab er ISO-sertifisert og akkreditert av Swedac. Dessuten er den akkreditert for Cenelec og CENs europeiske standarder for alkohol og alkohalmålere. Laben forbrukertester også alle produkter som selges på det svenske markedet.

Operasjonsentral

I tillegg er det altså fra Tibro at alkobommene i fergehavnen i Stockholm overvåkes og styres. Når fergene ankommer, bemannes kontrollrommet på MHF Test Lab. Hver eneste bil som kjører gjennom bommene følges på monitorer herfra, og under hele avkjøringen er det kontakt mellom Test Lab, bomanlegget, samt politi og tollmyndigheter som er på plass i Frihavnen.

De reisende som blir sluset gjennom alkobommene i Stockholm, er fra Baltikum. Alle reisende som går om bord på vei til Stockholm, får informasjon på flere språk

om hva de kan møte når de kjører i land. Blir en bilist tatt med promille, løfter ikke bommen seg, og sjåføren blir tatt hånd om etter faste rutiner av politi, tollvesen eller kystvakt. Alle disse etater kan promilleteste i Sverige.

Vellykket prosjekt

MHF og MHF Test Lab startet opp forsøk med alkobommer på ferjehavner høsten 2013, først i Göteborg, og så i Stockholms Frihavn høsten 2014. Både MHF og svenske myndigheter som politiet, tollvesenet, kystvakten, rederiene og riksdag/regjering vurderer det som et vellykket prosjekt. Bomprosjektet i Stockholm skulle vært avsluttet ved årsskiftet, men regjeringen gjorde et hastevedtak og bevilget midler til drift i et halvår til, med signaler om at den vil fortsette videre etter den tid.

Det er tatt 88 bilister siden midten av

september 2014. Bommene har ikke vært i drift hele tiden i denne perioden. Dette på grunn av at politi og tollvesen ikke har hatt kapasitet til å være til stede ved bommene hele tiden.

Systemet har god kapasitet og har ikke ført til ekstra kødannelser.

Adm. direktør Tomas Jonsson ønsker velkommen til testlaben.

Nordmenn positive til faremerki

Så mange som åtte av ti nordmenn er positive til at det innføres faremerking av øl, vin og andre alkoholholdige drikker.

Det viser en undersøkelse som Actis har gjennomført. Merkingen skal i første rekke advare sjåførere og gravide mot risikoen ved å drikke.

Ukjente farer

Undersøkelsen er gjort av Opinion for rusfeltets samarbeidsorgan Actis. Blant de 1000 som ble spurt om de er for eller imot å merke øl, vin og annen alkohol for å informere om faren ved å drikke alkohol for gravide og sjåførere, svarte så mange som 81 prosent at de er for en slik ordning. 17 prosent viser de er imot, mens 2 prosent ikke vet.

MA har vært med på å sette fokus på forslaget om helse- og situasjonsadvarsler,

for eksempel om svangerskap og bilkjøring, på alkoholholdige drikker. Farene ved selv moderat alkoholinntak er fortsatt ukjente, det være seg knyttet til svangerskap og bilkjøring eller andre viktige folkehelseområder som hjertesykdommer og kreft.

Næringsinnhold

MA har også tidligere poengtert at alkoholholdige drikker må ha merking av næringsinnholdet. Norge bør sørge for at forbrukerne også får rett informasjon om hva som finnes i disse produktene, på linje med matvarer. På disse områdene viser Actis-undersøkelsen at de aller fleste vil slutte seg til merking av alkoholholdige drikker. På spørsmål om de er for eller imot å merke

øl, vin og annen alkohol for å informere om drikkens innhold, som fargestoffer, konserveringsmidler og andre tilsetninger, svarer også hele åtte av ti positivt. Og når det gjelder merking med informasjon om kaloriinnholdet er 73 % interessert i å få slik informasjon på flaskene.

– Alkohol har av uforståelige grunner fått unntak for normale EU-regler for oppgivelse av næringsinnhold i prosessert mat. Det er sannsynlig at informasjon om blant annet antall kcal og tilsetningsstoffer er av stor allmenn interesse, og vil hjelpe folk å ta bevisste valg for sin helse, argumenterer Actis.

ng av alkohol

De aller fleste vil faremerke alkohol.

I Frankrike skal alkoholholdig drikk ha tekst som informerer om at selv små mengder alkohol under svangerskapet kan ha alvorlige konsekvenser for barnets helse, sammen med et slikt piktogram.

Dugnad for halvering av antall alvorlige trafikkulykker – vil du være med?

Den nye nasjonale transportplanen sikter mot en halvering av alvorlige trafikkulykker innen 10 år. Dette krever en dugnad. Vil du være med?

Av Leif N. Olsen

Nasjonal transportplan (NTP) beskriver et etappemål for drepte og hardt skadde i trafikken til 500 innen 2024. Noe som er en halvering i forhold til 2010. Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2014-2017 omtaler 122 tiltak på veien dit.

Kjente tiltak

Med tiltak som i dag er velkjent, kan vi halvere antall trafikkdrepte på norske veier, men vil vi ofre "friheten" til å kjøre over fartsgrensen, uten belte og ruspåvirket? Det kreves nok en holdningsendring hos trafikantene for å oppnå dette.

Sterk reduksjon

At tiltak virker kan vi enkelt se på utviklingen av dødsulykker siden 1970, det året trafikksikkerhetsarbeidet ble satt i system. Prognosene den gangen, som fremskrev en uhyggelig utvikling, viste at i 1990 kunne rundt 1200 bli drept på norske veier! Slik gikk det heldigvis ikke. Antall døde i trafikken er redusert med 2/3 siden 1970.

På 1970 og 80-tallet ble det gjennomført en rekke tiltak som virket godt, ulykkespunkter ble analysert og utbedret, kravene til førerkort ble skjerpet, bilbelter ble påbudt, trafikkkontrollene økte i omfang, det ble innført rutinemessig alkotesting og automatisk trafikk kontroll mv. Prognosene ble gjort til skamme og ulykkestallene gikk ned.

Ser vi på utviklingen av antall døde i norsk trafikk, viser den at på 1970-tallet omkom ca. 5000 til sammen, på 1980-tallet 4000, på 1990-tallet 3000 og fra 2000-2009 ca. 2600. Og i innværende 10 års periode ligger det an til under 2000 drepte i norsk

trafikk. Altså en betydelig reduksjon i antall døde til tross for en tredobling av trafikken.

"Myke trafikanter" som drepes i trafikken er redusert fra over 200 til 40 i året –

særlig gjelder det barn som har en nedgang fra ca. 100 til under 10. For motorsykel- og mopedførere er nivået redusert fra rundt 70 til 30 og for bilpassasjerer fra vel 100 til vel 30 (tallene er gjennomsnitt for årene rundt 1970 og de siste årene).

Bilførere mest utsatt

For bilfører gjelder ikke samme tendens for nedgang i antall drepte. Tallet på omkomne ligger nesten på samme nivå som på 70-tallet. Og mens omkomne bilførere utgjorde 25 % av de drepte i trafikken på 70-tallet, representerer de i dag over 50 %.

Det er derfor feil å si at bilbeltebruk er "den vesentligste" årsak til nedgang i faktisk antall drepte ved trafikkuulykker, noe som hevdes fra mange hold i trafikksikkerhetsdebatten. En annen sak er at det ville vært langt flere drepte uten bruk av belte, og de har hatt en enorm effekt som skadereuserende tiltak. I det å få ned tallene for drepte bilførere, ligger det her et stort potensial for reduksjon i totalt antall trafikkdrepte.

Større nedgang

Ser vi på det totale antallet skadde i trafikken i perioden fra 1970, ligger dette relativt konstant. Men når det gjelder alvorlig skadde er antallet dramatisk redusert fra

ca. 5000 til under 1000 i året. Her har nok bruk av sikkerhetsutstyr og innebygd sikkerhet i kjøretøyene og utformingen av veiene hatt stor betydning.

Skal vi nå myndighetenes målsetting om maksimalt 500 drepte og hardt skadde i 2024, må nye sikkerhetstiltak iverksettes – og de finnes.

Dugnad eller tvang?

Hvordan skal vi nålet om en halvering av antallet drepte i trafikken? Ved dugnad eller tvang?

I forskningsrapporter og offentlige dokumenter om trafikksikkerhet, heter det seg at antall drepte kan halveres dersom alle bilførere overholdt dagens regler om

- fartsgrenser
- rus og
- bilbelte

Altså noe den enkelte fører lett kan bidra med for å spare bortimot 100 menneskeliv,

bare ved ikke å bryte norsk lov.

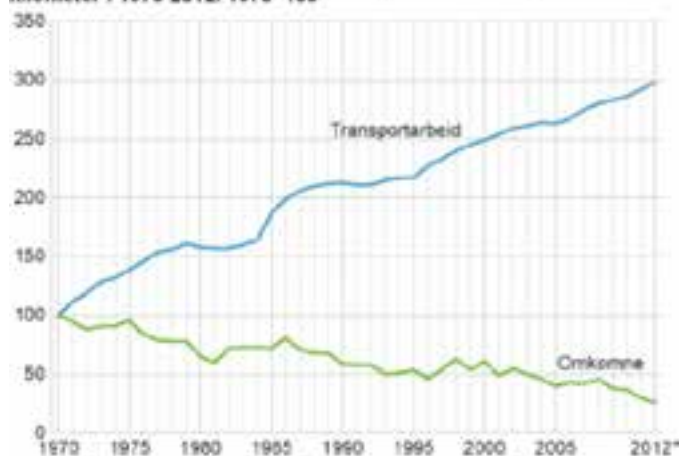
Dersom dette ikke går, har faktisk myndighetene mulighet til å iverksette tiltak med samme virkning.

- Det er i dag mulig automatisk å regulere bilens hastighet ("fartssperre" mv.)
- Ruskjøring kan reduseres med krav om alkoholsystem ("startsperr")
- Bilen kan ikke starte uten at beltene er i bruk ("startsperr")

Dette er altså virkemidler som i dag er tilgjengelige og som vil halvere antall drepte i trafikken. Men det samme kan altså oppnås ved at trafikanten selv, som den viktigste trafikksikkerhetsmedarbeider, bidrar med å overholde norsk lov på veien – noe som jo er selvfølgelig på mange andre av livets områder.

Omkomne i veitrafikkulykker og transportarbeid målt i personkilometer. 1970-2012. 1970=100

*Tallet på passasjerkilometer i 2012 er estimert.

Risiko for å omkomme i trafikken per 100 millioner personkilometer, 1970-2012*

*Tallet på passasjerkilometer i 2012 er estimert.

Om artikkelforfatteren:

Leif N. Olsen er jurist, tidligere politiembetsmann og forfatter. Olsen ble i 1976 sjef for Utrykningspolitiet, en posisjon han hadde helt frem til 1985. Den lange perioden i denne stillingen gjorde at han ble godt kjent som "UP-Olsen". Leif N. Olsen har fortsatt sitt sterke engasjement med arbeid for trafikksikkerheten.

152 døde i 2014-trafikken

*Nesten halvparten av de omkomne bruker ikke bilbelte.
(Foto: Shutterstock)*

152 mistet livet på norske veger i 2014. Dette er 35 færre enn i 2013 og det nest laveste på over 60 år.

– Dette er en meget positiv utvikling, sier Elisabeth Fjellvang Kristoffersen, fungerende generalsekretær i MA.

– Det er for tidlig å si noe om hvilken rolle rus har spilt som ulykkesårsak i 2014, for disse dataene kommer når dybdeanalysene foreligger. Gjennomsnittet for de siste årene har vært at mellom hver fjerde og femte dødsulykke har hatt rus som medvirkende årsak.

Nedadgående trend

– Etter en tilbakegang i fjor med 187 drepte er vi tilbake på den nedadgående trenden med færre trafikkdrepte år for år. Vi er selvsagt glade for nedgangen. Men dette er mer enn tall og statistikk. Bak hver eneste ulykke er det en tragedie som rammer familie, venner, kolleger og lokalsamfunn, sier direktør Marit Brandtsegg i Statens vegvesen.

Ved siden av rekordåret 2012 med 145 drepte, må man hele 64 år tilbake for å finne lavere tall: 133 i 1950. I snitt de fem siste årene har 172 mistet livet årlig.

Positiv høst

Det var spesielt andre halvår i 2014 som dro ned ulykkesstatistikken. Siden juni har alle måneder hatt til dels markant færre trafikkdrepte i forhold til året før. I første halvår mistet 76 livet i trafikken, mot 73 i 2013, mens 76 omkom i årets seks siste måneder, mot hele 114 i 2013.

ANTALL DREPTE I VEGTRAFIKKEN

Måned	2013	2014
Januar	14	9
Februar	9	14
Mars	11	9
April	9	7
Mai	14	19
Juni	16	18
Juli	17	19
August	25	19
September	19	16
Oktober	22	9
November	10	7
Desember	21	6
Sum	187	152

© Statens vegvesen

© Statens vegvesen

Marit Brandtsegg er direktør med ansvar for trafikksikkerhet i Statens vegvesen. (Foto: Knut Opeide)

Bruker ikke bilbelte

– Vi arbeider nå med å analysere ulykkene. Det er møte- og utforkjøringsulykkene som dominerer med hele tre av fire trafikkdrepte. Vi ser også at flere eldre trafikanter – fra 65 år og oppover – omkommer enn tidligere. Denne aldersgruppen utgjør 30 prosent av de omkomne i trafikken, sier Brandtsegg.

I tillegg utgjør manglende bruk av sikkerhetsutstyr en direkte medvirkende dødsårsak i mange ulykker.

– Mens over 90 prosent av alle i bil bruker bilbelte, er det over 40 prosent av de omkomne som ikke har brukt bilbelte. Vi vet at bilbelter er livredder nummer 1 i trafikken. Men likevel er det ubegripelig mange som tar det fatale valget med å ikke klikke beltet på plass, fastslår hun.

Kunnskap er viktigste våpen

– Vårt viktigste våpen er kunnskap – hva, hvor, hvorfor og hvordan. Vi rykker ut og analyserer alle dødsulykkene. Vi vil sette

inn de tiltakene som vi vet virker, på steder hvor de gir dokumentert størst effekt. Det vil fortsatt bli arbeidet systematisk og langsiktig på bred front. Dessverre finnes det ingen «quick fix» innen trafikksikkerhet. Kunnskapen bidrar til å utvikle dagens tiltak og finne nye og effektive tiltak, sier Marit Brandtsegg i Statens vegvesen.

Nye MA-Ungdom-klubber

De fleste av MA-Ungdoms klubber i dag driver med motorsport. Dette er flotte aktiviteter som vi er stolte av, og som vi ønsker mer av. Men vi ønsker også å etablere nye klubber som driver med andre aktiviteter.

Dette kan være alt fra dansing eller klatring til hest, data eller teater. Ulik sykkelport, skateboard, mekkeverksted – ja, det kan nesten være hva som helst!!

Det er sikkert mange der ute som sammen med sine venner bruker fritiden på en aktivitet som enkelt kunne blitt organisert som en MA-Ungdom-klubb.

Det er ikke mange krav som stilles for å etablere og drive en MA-Ungdom klubb, dette er noe de aller fleste fikser. Det handler mest om å tørre å ta sjansen.

For oss er det så viktig å få etablert flere klubber omkring i landet at vi støtter de som etablerer og får en klubb i gang, med inntil 10 000 kroner.

For ytterligere informasjon om hva som kreves for å etablere en MA-Ungdom-klubb, eller hvis du/dere har andre spørsmål, ta kontakt med daglig leder Stig Eid Sandstad i MA-Ungdom.

Stig Eid Sandstad snakker gjerne med deg som lurer på om du kan starte en MA-Ungdom-klubb.

PSSSSSST!

- Alle klubber har nå fått tilsendt skjema for innsending av årsmelding, medlemslister og regnskap. Send det inn til oss så fort dere har det klart!!

- Det er viktig at vi får vist all den flotte aktiviteten som skjer i klubbene. Jeg oppfordrer derfor til å sende oss bilder og litt tekst om aktivitetene deres. Så kommer det også inn i Motorføreren!! Det er stas, det!!!

- MA-Ungdom skal få nye hjemmesider, og dette arbeidet er vi godt i gang med. I den forbindelse ønsker vi at dere klubber som har egne hjemmesider, sender oss

link til denne. Vi har også et STORT behov for gode bilder av lokal aktivitet, og ville derfor satt stor pris på om dere som har det sender det til oss på epost.

NB! Det er viktig at de som er med på bilder har sagt JA til at de kan brukes på MA-Ungdom-sidene.

- Er det noen klubber som skal ha arrangementer utover våren, så ønsker vi gjerne å få vite om dette. Send oss info!

- Glem ellers aldri å verve medlemmer – VI TRENGER DE VELDIG

Stig Eid Sandstad

Styret 2014-2016

Følgende personer har sagt ja til den viktige jobben om være med på å stake ut kursen MA-Ungdom mot fremtiden.

Her er mye kompetanse, arbeidslyst og kreativitet samlet. Så dette blir et godt arbeidslag hvor mange nye ideer vil skapes:

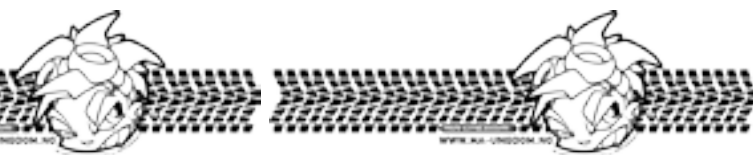
Ann-Cathrin Becken (leder)
Margreth T. Karlsvik (MAs representant)
Marius Vangseng Becken (styremedlem)
Liss Thomassen (styremedlem)
Katarina Tzeng-Chi Steensen (styremedlem)
Erik Lundestad (styremedlem)

Vis hva du driver med!

Frivillighet Norge har lansert kampanjen #frivilliginnsats for å synliggjøre den fantastiske frivillige innsatsen som skjer over hele landet. Kampanjen vil vare til og med juni. Noen av bildene fra kampanjen havner i Frivillighet Norges kalender, som skal deles ut til kommunepolitikere etter valget i september.

Her er det en unik anledning til å vise hva som skjer akkurat der du er. Avdelinger, klubber og medlemmer inviteres til å laste opp bilder av frivillig arbeid på Facebook og Instagram.

Hver måned trekker Frivillighet Norge vinnere av fine premier.

Autoriserte Trafikkskoler
Landsforbund

ATLs trafikkskoler tilbyr:

- ★ Førerkortopplæring
- ★ Yrkessjåføropplæring
- ★ Bedriftsopplæring

Finn din ATL-skole på: www.atl.no eller ta kontakt på tlf. 22 62 60 80

Bli støttemedlem i MA-Ungdom

MA-Ungdom trenger din støtte! Uansett om du er medlem eller engasjert på annen måte: Det er veldig enkelt å gi ditt bidrag, enten du er ung eller en voksen som vil støtte arbeidet vårt.

Ditt uforpliktende bidrag er bare noen tastetrykk unna. Finn frem mobiltelefonen og send en melding!

Alt du trenger å gjøre for å bli støttemedlem er å sende SMS:

MA fødselsdato til 2490

(Eks: MA 01011980 til 2490).

Medlemsavgift for 2015 på kr 50,- blir da trukket på din telefonregning.

Du blir selvsagt bare trukket 1 gang. Men hvis du ønsker å bidra med mer, så send gjerne flere meldinger!

MA fødselsdato: (eks: MA 01011980)
Du blir da trukket 50,- av din telefonregning. Du blir kun trukket 1 gang.

deathtrip

DeathTrip på skolebesøk

Rundt 30 videregående skoler med medielinjer konkurrerer om å lage den beste holdningskampanjen mot rus i trafikken.

DeathTrip er i full gang, og fra senhøsten er det skolebesøk med kick off som opptar dagene.

Da har vi gleden av å reise rundt i Norge og besøke videregående skoler med medielinje. Rundt 30 skoler er med hvert år på prosjektet. Noen nye, og mange som har vært med i flere år.

Til Kristiansund

Nå var det tid for å besøke Kristiansund vgs. En skole som har vært med på prosjektet tidligere. Og vi hadde med oss en gjest. Stig Sandstad har tatt over som daglig leder i MA-Ungdom. Han har i flere år vært juryleder i finalen.

Tidlig møttes vi på flyplassen i Kristiansund. Spente og forventningsfulle til å møte en ny gjeng med elever og lærere. At lærerne engasjerer seg i prosjektet, har alt å si for at vi kommer oss inn i skolen. Og påvirker elevene i stor grad.

Bruker kampanjene

Vel fremme startet kick off'en. Her presenteres prosjektet, tematikken rus i trafikken.

Der vi legger vekt på hvorfor akkurat ungdom er den viktige målgruppen for oss. Vi forteller om oppdragsgiveren bak prosjektet, MA-Ungdom, og hva vi står for. De flotte kampanjene vi får ut av DeathTrip-prosjektet, ønsker jo MA-Ungdom i høyeste grad å bruke videre i sitt arbeid. Derfor er det viktig at dette er kampanjer vi kan stå inne for.

Vi setter også ungdommen inn i hvordan endre holdninger og jobbe med kampanjer.

Sterke historier

For at de skal kjenne mer på kroppen hvilket problem de skal være med å løse, viser vi en dokumentar. Disse dokumentarene har vi fått låne av det svenske vegvesenet, da vi ikke har noen norske som omtaler kun dette temaet. Dokumentaren vi viste i Kristiansund, handler om to historier der begge har mistet en lillebror. En på grunn av en fyllekjører som kjører ned lillebroren hennes på vei fra bandytrening. Den andre er selv skyld i å ha drept sin egen lillebror, fordi han valgte å kjøre beruset.

Dette er sterke inntrykk som vi lar ungdommen få sitte litt igjen med før vi går videre. I en kampanje er det ulike medier og virkemidler som kan brukes. Via et gruppearbeid prøver vi å sette igang elevene til å tenke på det.

Hvordan kan man bruke dette mediet til å påvirke? Hvilke effekter? Hvor kan det brukes? Påvirker dette ungdom? Dette er en engasjert klasse som kommer med masse flotte innspill og ideer. De blir utfordret til å tenke ordentlig hardt over hvordan dette faktisk kan fungere på dem.

De beste kampanjene

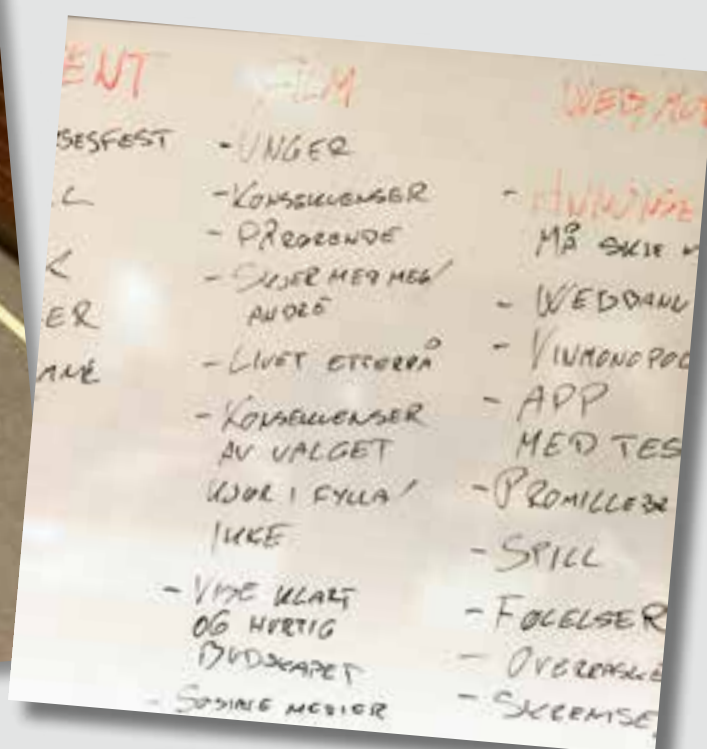
Vi ønsker å få inn de beste og mest virkningsfulle kampanjene fra ungdommen; kampanjer som når annen ungdom. Derfor er det veldig viktig for oss at ungdommen selv mener at dette ville de blitt påvirket av og at dette kunne påvirket andre de kjenner.

Til slutt kommer det som ofte er det mest populære i løpet av hele dagen: Promillebriller. Med en promille på 0,7 til 1,0 kan elevene tenke seg at i noen stater i

deathtrip

Gruppearbeidet får elevene til å tenke på hvilke virkemidler som kan brukes.

Ideene som kommer opp, er mange og varierte.

Promillebrillene er et høydepunkt for elevene, og etterpå er de enige om at det er galskap å ha satt seg bak rattet slik.

USA kan man faktisk kjøre med den promillen de nå får foran øynene. Alle ser det som en stor utfordring å balansere bortover stripen med brillene på. Og er fullt enige om at det er galskap å ha satt seg bak rattet slik.

Nok et besøk er over. Og vi håper at elevene sitter igjen med endel tanker etter vårt besøk. Den store påvirkningen mener vi skjer når elevene jobber med temaet for å lage sine kampanjer og i tillegg får påvirke andre ungdommer til et riktig valg. DeathTrip er jo et prosjekt av ungdom til ungdom.

Turen går tilbake til Oslo, og mange andre steder står på programmet for besøk. Vi gleder oss til å møte alle elevene, og å få se alle de flotte kampanjene vi får inn. Vet du om en skole som kunne være interessert? Ta kontakt med prosjektleder Catharina Frostad på mail: cf@ma-norge.no

Fakta om DeathTrip

- DeathTrip er en konkurranse der vi utfordrer elevene til å lage holdningskampanjer mot rus i trafikken.
- Rundt 30 skoler er med. Hver skole kan sende inn fire bidrag.
- Rundt 100 bidrag blir vurdert av en jury med folk som jobber innen media og trafiksikkerhet og ungdom selv.
- Først plukkes det ut 10 finalister. De får presentere bidragene sine for juryen på Filmens hus i begynnelsen av mai.
- Vinnerbidraget får 30 000 kroner.
- DeathTrip er et prosjekt av ungdom til ungdom.
- Prosjektet er finansiert av aktivitetsmidler fra Helsedirektoratet.

Simon Stenvik har fått opp både fart og høyde.

Stor aktivitet i Vaulali Trialklubb

En av Norges største trialklubber, Vaulali Trialklubb i Strand kommune i Ryfylke, har nytt, flott klubbhus og mange aktive utøvere.

Vaulali Trialklubb ble etablert i 1987. Den har sitt utspring fra Vaulali Leirsted, som er drevet av Normisjon. Klubben er i dag frittstående, og samarbeider med Normisjon og MA-Ungdom.

Med stort og smått teller klubben rundt 300 medlemmer. Av disse er det cirka 100 i alderen 5 til 60 år som er lisenskjørere. Det betyr at Vaulali er en av

Norges største trialklubber.

Godt miljø og stor bredde

Det er ungdommene som deltar i løpskonkurranser. Her stiller Vaulali med 10–20 unge kjørere på ulike ferdighetsnivå, som trener fire-fem ganger i uka. De som kjører mye, deltar i mer enn 20 løp pr. år.

Det er stort sett fedre og tidligere

aktive kjørere som brukes som trenere. Lederen for klubben, Roald Stenvik, understreker at det er viktig å ta vare på bredden i klubben samtidig som man legger til rette for de som har et ekstra talent.

Som i andre motorsporter for barn og ungdom, er det et krav at foresatte må være med under treningen. Dette gjør at man bygger et godt miljø. Det faste

MA:UNGDOM

Huldeborg Barkved regnes som det største talentet blant norske trial-jenter.

samlingspunktet er hver torsdag kl. 19:30 med vafler, kos og kaffe, en fellespause som samler over hundre personer i klubbhuset.

Ungdommer i Norgeseliten

Bredden er viktig, men talentene finnes absolutt også i Vaulali.

Det er foreløpig ikke veldig mange jenter som kjører trial, men i Vaulali er fjorten

år gamle Huldeborg Barkved et stort forbilde for de andre jentene i klubben. Hun kom blant annet på tredjeplass i ungdoms-EM i Polen i 2014, er med i Team Norways satsingsgruppe og er regnet som det største jentetalentet hittil i Norge innen trial.

En annen fjortenåring, Kristoffer Mæland (som du ser på forsiden av bladet), har også høye ambisjoner. Han kom på andreplass i

ungdoms-NC gutter 2014, er plukket ut som kjører for et privatteam av importører innen trial, og deltar på hyppige treningsamlinger.

Medlemskapet i MA-Ungdom viktig

Vaulali Trialklubb ønsker å ha en reell rusfri profil. Medlemskapet i MA-Ungdom er med på å bygge opp under det, og betyr mye for klubben.

Vaulali Trialklubb er en av landets største, med rundt 100 lisenskjørere.

– Dessuten synes ungdommen det er kult, mener Stenvik. MA-Ungdom-logoen er godt synlig under løp og arrangementer, men det kunne vært enda mer profilering, sier han.

Dette året arrangerer klubben åpningen i Norgescupen, og stiller da med 100 funksjonærer på løpsdagen. Første runde av Norgescupen kjøres her i april.

En stor, årlig happening der alle deltar, er MA-Ungdom Trialweekend. Arrangementet går på rundgang på Sør- og Sørvestlandet. Vaulali var arrangør i 2012, og i år er det Søgnes tur. Dette er sosialt og morsomt for hele familien.

Råd til andre klubber

På spørsmål fra oss om han har noen råd og tips til andre som driver en klubb, svarer han at det kan være farlig å bli for spisset. I stedet bør man tenke både bredde og topp, og ha en jevn balanse på det.

Målet for Vaulali er å ha et godt tilbud både til de som vil satse ekstra og til de som vil ha en givende hobby. Det sosiale og det inkluderende er veldig viktig.

– I klubben vår har vi en veldig «hjelpende ånd», forteller han. Alle hjelper alle, med mekking, når noe skjærer seg, vi arrangerer basarer og loddsalg hvert år, og medlemmene stiller på dugnad. Dette er en stor drakraft som vi er uhyre takknemlig for, sier Roald Stenvik.

MA:UNGDOM

I ungdoms-EM i Polen kom Huldeborg Barkved på tredje plass.

Nytt klubbhus

Alle i Vaulali Trialklubb er mektig stolte over det nye klubbhuset, som sto ferdig i 2012.

Dugnadsinnsatsen er beregnet til 1,3 millioner, og egenkapitalen var på en halv million. Prosjektet fikk 1,7 millioner kroner i støtte – blant annet en million fra Strand kommune.

Resten har inntil nå vært finansiert ved hjelp av banklån og private lån, men klubben håper å få tildelt tippemidler nå i 2015.

– Uten all den flotte dugnadsinnsatsen, både for å få på plass finansieringen og under selve byggingen, hadde dette ikke vært gjennomførbart, sier en stolt klubblleder Roald Stenvik.

Klubbhuset leies ut både til medlemmers privatarrangementer, som for eksempel konfirmasjoner og brylluper, og til

bedrifter, politiske partier og alle som måtte være interessert, så lenge arrangementet er rusfritt og det ikke kommer i veien for egen aktivitet.

Driften av klubbhuset går faktisk med et lite overskudd.

Lista Trialklubb håper på flere aktive

Det har i perioder tidligere vært trialkjøring på Lista, men våren 2005 tok klubben seg veldig opp igjen.

Elisabeth Fidje Eri

Mye takket være veldig engasjerte foreldre. I begynnelsen var inntektene våre stort sett fra vaffelsalg på et lokalt lite kjøpesenter, men dette har endret seg etterhvert.

Vi har i perioder hatt mange aktive kjørere som har deltatt i både sørcuper, Norgescuper, NM, lag-NM og EM.

Pr. i dag har ikke klubben så veldig mange aktive kjørere. En del kommer på

trening, men det er stort sett bare de to største som stiller i konkurranser. Men som alt annet, det går jo i bølgedaler og vi regner med at det vil ta seg opp igjen etterhvert.

Lista trialklubb har sammen med Liss Thomassen i MA-Ungdom vært med og organisert Trial Weekend to ganger. Første gang med overnatting på Åpta misjons-

senter i 2008, og andre gang med overnatting på Lista fly- og næringspark i 2013 for de som ikke hadde bil eller campingvogn. Begge gangene var det en stor suksess med forholdsvis mange påmeldte.

Snipp, snapp snute, så var KastMasken-eventyret ute

Etter 18 fantastiske år på norske veier tok det dessverre slutt.

Det er med SVÆRT tungt hjerte jeg nå sender ut denne meldingen til alle tidligere ansatte, samarbeidskommuner, skoler, fritidsklubber og andre samarbeidspartnere.

Ikke mer støtte

Signalene fra Helsedirektoratet har ligget tungt over oss et par år, og vi har etter beste evne forsøkt å tilpasse oss de krav de har stilt. Men når de nå har gitt beskjed om at vi ikke kan forvente støtte til KastMaskens teatergruppe lenger, så har vi rett og slett ikke noe valg. De flotte ungdommene som vi hvert år har sendt ut på veien, er jo de som har gjort KastMasken så unik og enestående. Det er måten de har formidlet KastMaskens budskap på, som gjorde at kommuner og skoler ville ha besøk av oss år etter år.

16-17 år

Vi har for eksempel kommuner som Egersund, Vennesla, Gloppen, Meland, Fjaler, Årdal og Lærdal som alle har vært med oss i 16-17 år. Dette er rett og slett fantastisk – og et tegn på at de har like stor tro på at KastMasken forebygger og forandrer som det vi har. Jeg vil også takke alle de andre kommuner og skoler som har valgt å bruke oss. Jeg kan ikke ramse opp alle, men noen kommuner som har brukt oss i mange år er Melhus, Gjesdal, Vassenden, Førde, Florø, Kvam, Otta, Bergen, osv.

Ubetalelig jobb

Grunnen til at vi har hatt muligheten til å besøke så mange av disse kommunene og skolene, er blant annet at MA lokalt har skaffet penger til veie for et besøk av oss. Mange MA-medlemmer har gjort en ubetalelig jobb med søknadsskriving lokalt – og stilt opp på aktiviteter som KastMasken har ønsket å gjennomføre lokalt. Det er også her umulig for meg å nevne alle, så tusen takk alle sammen. Andre som selvsagt må takkes, er de fantastisk flotte ungdommene som har bruk fra ett til fire år av sitt liv på KastMasken. De har stått på døgnnet rundt for å gjøre en best mulig jobb for MA

og KastMasken.

Takk!

Thorbjørn Konrad Orø er bakmannen til det fantastiske eventyret som KastMasken har vært gjennom 18 år. Han har brukt ubeskrivelig mange timer på å lese faglitteratur for at KastMasken til enhver tid skulle ha en dokumentert og forskningsbasert tilnærming.

Rolf Magnus Orø har skrevet det flotte teaterstykket «I grøfta», og i mange år hatt ansvaret for innøving av teaterstykket.

Andre som også har gitt teaterinstruksjon, er Ingar Hopland, Camilla F. Bergh, Cato Jensen, Kjell-Roger Lange, Linn Pettersen og Kristoffer S. Aalberg.

Ruilin Wang har sørget for prosjektmateriell og hjemmesider av høy kvalitet.

Tusen takk til dere alle!

Takk til Stiftelsen Bergensklinikkene ved undervisningssjef Arne Klyve, som har stilt opp som faglig veileder/kontrollør og foreleser. Takk til Online Reklame v/Paal Jon Lo som har tatt seg tid til å komme med gode ideer og viktige innspill på hvilke produkter KastMasken burde velge og til best mulig pris. Tusen takk til alle som har sittet i MAs sentralstyre, og til alle i MA og MA-Ungdom som gjennom alle disse 18 årene har stilt opp på ulike måter: Terje Tørring, Ole Veimodet, Brita H. Eriksen, Signe Haug, Hans Erik Hansen, Elisabeth F. Kristoffersen, Knut Arild

Mange forslag fra 9A ved Meland ungdomsskule i 2013 til hva vi blir påvirket av.

Quiz på Pingvinen fritidsklubb i Egersund i 2012.

Mange livate klassebilder er det blitt etter at cirka 50 000 elever har deltatt på en 5-timers skoledag. Her klasse 9A på Skarpengland ungdomsskole i Vennesla i 2013.

Foreldremøte på Eid ungdomsskole. Omkring 16 000 foreldre har deltatt på foreldremøte.

Lotterud, Catharina Frostad og Veslemøy Sandvik. Det er helt sikkert mange som ikke er nevnt, men du vet i ditt hjerte at du har vært med og bidratt til dette KastMasken-eventyret. Så takk til deg! Tusen takk MA for at dere i 18 år har satset på KastMasken. En hjertelig takk til dere alle fra en som har vært så heldig å få være med i alle disse årene. Lykke til – ta vare på dere selv.

Stig Eid Sandstad

Ny, sporty Golf Alltrack

Nye Golf Alltrack kan nå bestilles i Norge. Dermed er modellutvalget av Golf enda bredere.

Golf Alltrack er basert på Golf stasjonsvogn med firehjulstrekk – 4motion, som Volkswagen kaller det. Den har også høyere bakkeklaring, svarte sidelister, nydesignede støtfangere og en rekke andre detaljer både innvendig og utvendig.

Til Norge kommer den med 2,0 l TDI-motor med enten 150 eller 184 hk. På 184-hesteren er sekstrinns automatgirkasse standard.

Senere kommer det også en 1,8 l TSI med 180 hestekrefter med automatgir som standard.

Den nye Golfen er laget for å ha gode egenskaper både på asfaltveier og i lettere offroad-terreng. 4motion-systemet er utstyrt med den siste generasjonen Haldex-

Volkswagen var fornøyd med Passat Alltrack, og har store forventninger til Golf i Alltrack-utgave.

kobling, som aktiverer firehjulstrekk allerede før hjulspinn.

Bilen bremses automatisk i bratte nedoverbakker. Den er designet for en tilhengerlast på opptil 2000 kg, og er ifølge importøren fullspekket av sikkerhetsutstyr.

Den kan bestilles med innovasjoner som dynamisk lysassistent, adaptiv cruise-kontroll og parkeringsassistent.

– Ut fra erfaringene med suksessmodellen Passat Alltrack har vi store forventninger til den sporty Golf Alltrack. Introduksjonsbilene produseres i løpet av april og markedsintroduksjon er planlagt i mai, forteller Volkswagen-direktør Ulf Tore Hekneby.

Prisen starter på 375 800 kroner pluss frakt- og leveringskostninger.

Sedan-crossover fra Volvo

Crossovere finnes overalt. Men Volvo utroper sin egen S60 Cross Country til den første premium-sedanen med de samme kjøreegenskapene og designelementene om Cross Country-bilene.

– Vi ønsker å utforske markedet med Cross Country-merkevarer vår. Da vi gjorde dette i 1997 med V70 Cross Country, var det introduksjonen av et helt nytt segment, sier produktstrategidirektør Lex Kerssemakers hos Volvo Cars.

S60 Cross Country har fått en 65 millimeter høyere sittestilling og gode kjøreegenskaper med firehjulsdriфт på alle typer underlag. Den vil også bli levert med forhjulsdriфт.

S60 Cross Country kommer med et utvalg som spenner fra besinmotoren T5 med opptil 250 hk, til dieselmotoren D4 med 190 hk.

– Vi har funnet en tydelig nisje i markedet for en mer allsidig sedan med robuste designelementer og en høyere holdning, sier salgsdirektør Alain Visser.

Den er tilgjengelig med både 18- og 19-tommers felger med høyprofildekk som gir bedre komfort, redusert veistøy og ekstra beskyttelse mot skarpe fortauskant,

steiner og hull i veien.

– Vi tror den vil overraske kundene når den kommer til Norge i juni. Denne bilen vil trives like godt på en fjellvei som i bygatene, sier PR- og informasjondirektør Rune Gutteberg Hansen hos Volvo i Norge. Prisene i Norge er ikke klare ennå.

Opel Corsa:

Mer plass og bedre sikkerhet

Femte generasjon Opel Corsa er nå klar for norske kjøpere. Med mer plass, mer komfort, mer utstyr, ny design og enda bedre sikkerhet.

Av Knut Arild Lotterud

Motorføreren (og undertegnede) var også til stede ved introduksjonen av første generasjon Corsa i 1982, for 32 år siden. Den gangen foregikk det hele i Spania, med utgangspunkt i byen Zaragoza hvor Opel på den tiden nettopp hadde åpnet en ny og hypermoderne bilfabrikk. Vi fløy til Madrid, busset videre til Zaragoza, og etter fabrikkbesøk var det meningen at vi skulle kjøre ny Corsa til Barcelona for å fly hjem.

Men problemet på det tidspunktet var at arbeiderne på Opels motorfabrikk i Østerrike var i streik. Dermed hadde ikke den nye spanske opelfabrikkens motorer til bilene. Den planlagte prøvekjøringen ble det derfor ingenting av. I stedet ble det buss til Barcelona.

Denne gangen var det ingen motorproblemer. Snarere tvert imot. Opel kan by på et rikt utvalg av moderne motorer til sin nye Corsa, både for bensin- og dieseldrift.

Ikke minst lot vi oss begeistre av den lille, nye tresylindrede enliteren, som ga et meget positivt inntrykk. Den er økonomisk, sterk og turtallsvillig. Og den er forbausende vibrasjonsfri og stillegående med sine tre sylindre. Den kvikke, lille motoren er som nevnt særdeles sparsom med drivstoffet, og har et CO₂-utslipp på lave 87 g/km.

Øvrige motoralternativer er en 1,4 liters bensinmotor på 90 hk, og en 1,3 liters dieselmotor på 95 hk, alle med pustehjelp i form av turbo.

Som standard transmisjon leveres en seks-trinns manuell girkasse. Sammen med 1,4 liters bensinmotor kan det også leveres automatgir.

Mye har skjedd med småbil-klassen de siste årene. Bilene er på en spennende måte blitt voksne, selv om de fortsatt er små. Bak rattet i slike biler opplever man nå utstyr, ytelse, komfort, romfølelse og kvalitet som i langt større biler.

Og dette gjelder ikke minst for nye Opel Corsa, en bil vi opplever som en stor småbil til gunstig pris. Med minste motor og laveste utstyrsnivå starter prisen så vidt under 165 000 kroner.

En mann og hans bil – to bilsportslegender

BC 14456 er landets, og kanskje Europas, mestvinnende løpsbil.

Av Knut Arild Lotterud

Gjennom mesteparten av 60- og 70-tallet var Ford temmelig dominerende innen bilsporten, både internasjonalt og her hjemme. Motorer fra Ford Cosworth var suksessfulle og nærmest enerådende i Formel 1, og Ford GT 40 leverte oppsiktsvekkende resultater på Le Mans.

Men også i rallyløypene og på forskjellige mindre baner satte Ford spor etter seg, først og fremst med Ford Cortina Lotus og forskjellige utgaver av Escort. Vi nevner Escort Mexico, Escort Twin Cam, Escort RS 2000 og Escort BDA.

Moseby, Schea og Kittilsen

Den som har hørt «musikken» fra en Ford BDA-motor i full utfoldelse og på høyt turtall, glemmer det neppe.

I Norge var det vel først og fremst legender som Odd Moseby, Trond Schea og Gunnar Kittilsen som sørget for å markere Ford-ovalen i bilsporten på denne tiden. Om det var rally, isbane, bakkeløp eller kappkjøring på en travbane, så var det gjerne en Ford med en av disse karene bak rattet som gikk av med seieren.

Midt i Odd Moseby-land, i den da nystartede motorklubben NMK Aurskog-Høland, vokste bilsportsinteressen seg stadig sterkere hos en ung mann ved navn Holm Jacob Matheson. Etter skoletid syklet han gjerne de fire-fem kilometrene til Bjørkelangen for å beundre Odd Mosebys racer-Forder. Det kunne være en «blod-

trimmet» Anglia, Cortina Lotus eller Escort RS 1600 Twin Cam.

Mexico

Et av de største og viktigste høydepunktene for Ford innen motorsport, kom nok da finske Hannu Mikkola i 1970 rattet sin Ford Escort Mk1 RS Twin Cam til seier i det prestisjefylte London Mexico World Cup Rally. Dette vakte enorm oppmerksomhet, og skapte mye publisitet for Ford og de trimmede RS-utgavene av Escort.

Ford feiret triumfen med å lansere en spesialutgave av Escort, med navnet RS 1600 Mexico.

Mestermøte

Her hjemme markerte Ford Motor Norge hendelsen med å invitere til stort mestermøte på Momarken Travbane. Fem Escort Mexico i forskjellige farger ble stilt til disposisjon for datidens norske storheter. Konkurransen foregikk etter rallycross-prinsippet, med innledende kvalifiseringsrunder og finaler.

Øg nordmennene fikk virkelig noe å bryne seg på; Som et ekstra trekkplaster

Rally i Årjäng i 1984.

Sprintrally på Rudskogen i 2002.

Grusbaneløpet Bjerkeracet 2001.

hadde Ford invitert en internasjonal bilsportslegende, selveste Jackie Stewart! Hvem som vant, kan ikke undertegnede lenger huske, men Jackie Stewart markerte seg. Han kunne åpenbart mer enn å ratte en Formel 1-bil.

En av de som trakk i trådene under arrangementet var en ganske nyansatt Ford-medarbeider, nemlig Holm Jacob Matheson. Han hadde allerede da gått til anskaffelse av en blå Escort Mexico, en bil som fungerte som reservebil på Momarken, og som han i sin tid også løpsdebuterte med. Senere kjøpte Holm Jacob en av bilene som ble kjørt på Momarken, en hvit Mexico.

Rally Monte Carlo

Høsten 1971 fikk Ford Motor Norge en henvendelse fra tre karer som hadde planer og drømmer om å delta i et av verdens mest kjente billøp, nemlig Rally Monte Carlo. Men de hadde et problem; De hadde ingen bil. Kunne Ford Motor Norge hjelpe til med et passende kjøretøy?

Øg det kunne de. En rød 1971-modell Escort RS 1600 Mexico ble stilt til herrenes disposisjon.

Rally i Årjäng i 1985 med Trond Schea som kartleser.

Holm Jacob Matheson er seks ganger norgesmester i bakkeløp.

Bakkeløp på Vinterbro, der Tusenfryd ligger nå, i 1985.

Sprintrally i Stavanger i 2001.

Holm Jacob Matheson løpsdebuterte med denne blå Escort Mexico-en.

Fra fjellene i Rally Monte Carlo i 1972.

Gunnar Kittilsen, Martin Schanche og Holm Jacob Matheson i 1977.

I Monte Carlo etter å ha fullført Rally Monte Carlo i 1972: Oddvar Schiøll (til venstre) og Bjørn Gulbrandsen.

Her vinner han Trondheim Grand Cup 1975 foran Martin Schanche (Opel Rally Kadett) og Kjell Gudim (Escort RS).

Markerte

De tre karene var Bjørn Gulbrandsen, Oddvar Skjøld og Leif Sommer. De to førstnevnte hadde erfaring som henholdsvis rallyfører og kartleser, og begge har markert seg som ivrige tillitsvalgte i NAF. Sistnevnte, Leif Sommer, hadde også rallyerfaring, og var dessuten lokalpolitiker og skribent i en Osloavis. Turen og opplevelsen skulle jo dokumenteres.

Som fotograf til å besørge pressebildene, hadde de engasjert den daværende biljournalisten i Aftenposten, Per T. Wangen, som senere (på 80-tallet) faktisk ble redaktør i Motorføreren.

Karene la trøstig i vei på den lange ferden til Monte Carlo i januar 1972. De vant ikke løpet, men det var da heller ikke ambisjonen. De kom seg helskinnet hjem igjen, og kunne overlevere den lånte røde Escorten med registreringsnummer BC 14456 til Ford Motor Norge ved Holm Jacob Matheson. Holm Jacob, også kjent som Mattis, solgte bilen videre til en kjenning på Bjørkelangen, som kjørte asfaltracing i Sverige med den et par sesonger.

Så ble bilen videresolgt, og forsvant ut av historien – trodde man.

Uten motor

Tidlig på 80-tallet hadde Mattis sluttet hos Ford og begynt i ny jobb i Castrol. Men bilsport-karrieren gikk fortsatt bare én vei, nemlig opp og fram. Riktignok hadde han på dette tidspunktet skiftet fra Escort mk I til Escort mk II, men det var fortsatt Ford det dreide seg om.

Omtrent på denne tiden begynte Mattis igjen å tenke på den røde Mexicoen med registreringsnummer BC 14456. Han begynte å lete (ved hjelp av motorvognregisteret), og fant bilen i en garasje på Jessheim nord for Oslo, nå uten motor og girkasse.

Det ble handel, og resten av historien kjenner de fleste med interesse for bilsport.

41 år med løp

Vi tar bare med noen stikkord for å illustrere litt av hva denne bilen har vært med på siden Mattis kjøpte den tilbake i 1983, og bygget den opp på nytt. I løpet av sin 41-årige løpshistorie har denne bilen

etablert seg som landets (og kanskje Europas) mestvinnende løpsbil.

Mattis er viden kjent for sine grundige forberedelser og sitt pedantiske forhold til løpsbilen. Når Mattis stiller til start, er alt 100 prosent i orden, ikke bare teknisk, men også utseendemessig.

313 pallplasser

Dessuten har han ført nøyaktig statistikk over alt han og Escorten har vært med på av konkurranser, noe som gjør det mulig å oppsummere med følgende informasjon: Mattis og Escorten har etter 2014-sesongen stilt til start i imponerende 452 billøp. Det har blitt hele 313 pallplasser, hvorav 160 seiere, 202 annenplasser og 51 tredjeplasser. Antakelig en helt uslåelig statistikk. Og det kan bli mer. For Mattis og Escorten er klare for nye dyster i 2015.

Det er vel mye som tyder på at Holm Jacob «Mattis» Matheson skulle ha et og annet å tilføre i den jobben han nå har til daglig; som leder av talentutviklingsarbeidet i Norges Bilsportforbund.

Toyota deler hydrogen-patenter

5680 patenter knyttet til brenselceller og relaterte teknologier gjøres tilgjengelig vederlagsfritt. Blant patentene er brenselcelleteknologien som benyttes i nye Toyota Mirai.

– Vi tror at når gode idéer deles, kan det skje store ting, sier Bob Carter i Toyota USA.

– Den første generasjonen hydrogen-brenselcellebiler som lanseres mellom 2015 og 2020, kommer til å kreve felles innsats fra bilprodusenter, myndigheter, akademia og energileverandører. Ved å eliminere tradisjonelle konserngrensener, kan vi få fart på utviklingen av nye teknologier og bevege oss inn i fremtiden raskere, mer effektivt og mer økonomisk, ifølge Toyota-direktøren.

Første gang gratis

Selv om bilprodusenten har en historie med å dele, er dette første gang patentene blir gjort tilgjengelige gratis.

Brenselcellepatentene skal tilbys til bilprodusenter, deleleverandører og energiselskaper som bygger og driver fyllstasjoner. Det kommer til å skje i en introduksjonsperiode som anslås å vare til 2020.

Også produsenter av busser og industrielt utstyr som for eksempel trucker, kommer inn under initiativet.

– Når gode idéer deles, kan det skje store ting, sier Bob Carter i Toyota USA.

Mirai i september

I Europa lanseres den helt nye brenselcellebilen Mirai i september. Den bruker Toyotas eget system TFCS, som omfatter både brenselcelleteknologi og hybridteknologi. Den har Toyotas nye egenutviklede brenselcelle, og høytrykkstanker for lagring av hydrogen.

TFCS er mer energieffektiv enn en forbrenningsmotor og har nullutslipp av CO₂ og andre skadelige stoffer mens den kjører. Ifølge produsenten selv kan føreren vente samme anvendelighet som fra en bensinbil, med god rekkevidde og hydrogenfylling som tar om lag tre minutter.

Lavt tyngdepunkt

Det lave tyngdepunktet skal gi gode kjøreegenskaper, og elmotoren byr på kraftig akselerasjon.

Hydrogen kan produseres fra en lang rekke energikilder og menneskeskapt avfall. Det kan også produseres fra elektrolyse av vann – ved bruk av fornybare energikilder

som solkraft, vindkraft og vannkraft.

Når gassen er komprimert, har den høyere energitetthet enn batterier og er relativt enkel å lagre og transportere.

Toyota Mirai kommer til Europa i høst.

Kjører lenger med elbil

Nissan elbileiere har større kjørelengde enn bensin- og dieselførere

Europeiske Nissan Leaf-sjåfører tilbakelegger mer enn 40 prosent flere kilometer i året enn gjennomsnittet av diesel- og bensinbiler i Europa, ifølge Nissans egne statistikker. Leaf-sjåføren kjører 16 588 kilometer i året. Det europeiske gjennomsnittet er 11 539 kilometer.

Norske Leaf-eiere kjører i gjennomsnitt 317 kilometer i uken. Det er 50 km kortere enn spanjolene, som kjører lengst. På verdensbasis har Leaf-sjåførene passert en milliard kilometer. 89 prosent av dem lader bilen hjemme over natten.

Det går langt – statistikken motbeviser at Nissan Leaf er en bil bare for korte byturer.

Alkolås i alle bilene

Sande Trafikkskole er den første i landet som har alkolås installert i alle bilene sine.

I slutten av januar ble alkolås nummer åtte montert hos trafikkskolen.

– Vi ønsker å vise tydelig at rus ikke hører hjemme i trafikken, sier daglig leder Eirik Olaussen. Gode holdninger fra start er oppfordringen, og tilbakemeldingene er utelukkende positive, både fra kjørelærerne, elevene, foreldre og ikke minst førerprøvesensorene.

– Vi synes det er veldig positivt at bransjen selv går i bresjen og installerer alkolås i kjøreskolebiler, sier Anne Beate Budalen ved trafikksikkerhetsseksjonen i Vegdirektoratet.

– I Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet er et av tiltakene at vi skal vurdere å innføre krav om alkolås i alle kjøretøy som

brukes til førerprøver. Dette gir også en trygghet for våre førerprøvesensorer ved oppkjøring, sier hun.

Alkolås får økt fokus også i andre sektorer, og i statsbudsjettet for 2015 etterlyste flertallet – bestående av Ap, KrF, Sp og V – regjeringens vurdering av forskrift om alkolås ved skyss av skoleelever. Rus er en viktig faktor i hver femte dødsulykke på norske veier, ifølge Statens vegvesen. Likevel foretas det rundt 21 000 kjøreturer i alkorus hver dag.

Nye standarder på alkolås

Alkolåsene utvikler seg stadig, og standardiseringsorganet Cenelec har det siste året revidert to standarder for alkolås. De nye standardene, med typebetegnelse EN-50436-1:2014 og EN-50436-2:2014 skal gjelde fra oktober 2016.

– Eksisterende alkolås kommer til å testes mot de nye standardene, sier sjefen på MHF Test Lab i Sverige, Tomas Jonsson. Han regner med at en del kommer til å klare kravene, mens andre vil forsvinne fra markedet.

For den første generasjon alkolås var verken design eller ventetid på resultatet ved blåsing, prioritert. De senere årene har det skjedd mye, og i dag er det å bruke alkolås blitt hverdagen for mange – for eksempel bussjåfører og de som jobber med varetransporter.

– Cenelec har endret på hele strukturen i standardene, forteller Jonsson. Det er blitt et mye større fokus på brukervennlighet, mens funksjonen er som før.

Etter 21. oktober 2016 slutter de eldre

versjonene av begge standardene å gjelde. Da er det bare produkter som oppfyller den nye utgaven, som kan anvendes.

Alkolås
for tryggere trafikk

Samarbeid gir fordeler

Medlemsfordeler 2015

(forutsetter betalt kontingent)

- MA Autohjelp (Bilredning Viking Redningstjeneste)
- Testestasjoner, teknisk veiledning og juridisk hjelp
- Medlemsbladet Motorføreren

Rabatt på:

- forsikringer
- briller og synstest
- hoteller og campingplasser
- verkstedtjenester
- leiebil
- bilfinans

MA'S BILHJELPSTELEFON
800 30 008

FRA UTlandet +47 22 68 50 09
www.ma-norge.no

Produksjon: www.nfla.no

For mer informasjon, se medlems håndbok for 2015 eller kontakt MA på telefon 22 47 42 00 telefaks 22 47 42 01 ma@ma-norge.no ma-ungdom@ma-norge.no Dronningens gate 6, Oslo Postboks 752 Sentrum 0106 Oslo

Gjensidige

Forsikringsavtalen med Gjensidige sikrer MAs medlemmer gode fordeler.

Fordelaktige tilbud

- 14% rabatt fra første skadeforsikring
- 18% rabatt fra tre produkter, uten krav til hovedprodukt
- Egenandelsfordel på kr 4.000,- for kasko *)
- Gunstig innboforsikring

*) Egenandelsfordel kr 4.000,-

MA-medlemmer får redusert egenandel ved én kollisjonsskade pr. år på kr 4.000,- for kasko, dersom medlemmet har tre eller flere skadeforsikringer. Egenandelsfordelen gjelder fra år én, uten krav til oppsparing. Gjensidige gir også tilbud om gunstig bilfinansiering til MAs medlemmer.

For mer informasjon, kontakt Gjensidige Forsikring på telefon 03100.

Du kan også lese mer om avtalen på

<https://gjensidige.no/privat/kundefordeler/partneravtalen/ma> og på www.ma-norge.no

MA og MA-Ungdom

MA - www.ma-norge.no - har fokus på mennesket i trafikken og en rusfri og sikker trafikk.

Alkolås

MA jobber målrettet for innføring av alkolås i alle nye biler så snart som mulig. www.ma-norge.no

Forskning

MA deltar i forskning for utvikling av effektive metoder for avsløring av alle typer rusmiddelmissbruk i trafikken.

Facebook

MA har egen facebookside. Lik den - og bruk veggen!

MA-Ungdom

www.maungdom.no

MA-Ungdom jobber for en rusfri trafikk.

MA-Ungdom har hovedfokus på forebyggende arbeid blant unge.

MA-Ungdom ønsker å tilby spennende og trygge arenaer for unge gjennom forskjellig klubarbeid omkring i landet.

MA-Ungdom bruker sosiale medier som arenaer for temaet rus i trafikken. Her er for eksempel en egen, svært populær Facebook-side: JEG HAR INGEN VENNER Å MISTE - IKKE KJØR I FYLLA! Bli tilhenger av siden!

MA-Ungdom ønsker også å spre sitt budskap gjennom disse prosjektene:

Death Trip

DeathTrip er en landsomfattende konkurranse hvor elever fra videregående skoler engasjereres til å lage holdningskampanjer mot ruskjøring. Den beste kampanjen vinner 30.000 kroner. www.deathtrip.no

Ung på vei mot Lappen

Vil du ha muligheten til å få GRATIS førerkort?

Kun kr 100,- for hele perioden du er med - TØR DU SATSE?

Send en epost til ma-ungdom@ma-norge.no

Bli med! Gjør MA sterkere og mer slagkraftig:

Rusfri trafikk og livsstil

Hjelp oss å verve NÅ!

Kontingent 2015

Medlemskap med Autohjelp kr 860,-
Medlemskap uten Autohjelp kr 600,-
MA-Ungdom med Autohjelp kr 400,-
Honnørmedlemskap med Autohjelp kr 660,-
Honnørmedlemskap uten Autohjelp kr 400,-
Støttemedlemskap kr 250,-
Se for øvrig Håndboken for 2015

INNMELDING!

Du kan lett melde inn
deg selv og andre på
www.ma-norge.no

Kjære MA-medlem!

Som medlem i MA vet du hvor viktig arbeidet for en rusfri trafikk er. Men hva med naboene, kollegaene eller kompisene dine? De som har bil, behøver et medlemskap med gode fordeler i en bilorganisasjon som samtidig fremmer rusfri trafikk.

En ruskjører kan du møte overalt; om du kjører barna dine til trening, er på vei hjem fra jobben eller er ute på søndagstur.

Daglig skjer 130 000 kjøreturer i ruspåvirket tilstand. De skal bli færre! Med flere medlemmer får vi utrettet mer!

MA har kategorier for medlemskap som passer enhver.

Fortell om MA til dem rundt deg!

Medlem i MA? – bare fordeler!

HJELP
OSS Å
STOPPE
DEM!

Rabatt på drivstoff

MA har innledet et samarbeid med 365Privat MasterCard. Dette kredittkortet tilbyr deg 3,65 % drivstoffrabatt hos alle bensinstasjoner, og en ekstra rabatt på 30 øre hos Esso! Dersom du søker om kortet gjennom MAs nettsider www.ma-norge.no, støtter du samtidig MAs arbeid for rusfri trafikk.

Rabatt på bensin og diesel med 365Privat

Kredittkortet 365Privat MasterCard *) har vært testvinner 9 ganger siden 2007!

I kortet ligger det bl.a. 3,65 % drivstoffrabatt hos alle bensinstasjoner, og en ekstra rabatt på 30 øre hos Esso. Det betyr at dersom du fyller drivstoff hos Esso og Esso Express får du for eksempel hele 81 øre i rabatt pr. liter ved en pumpepris på 14 kroner!

Kortet er dessuten mer enn et klassisk bensinkort siden du får 3,65 % rabatt også på kjøp av klær og sko i form av tilbakebetaling til din 365Privat-konto. Ingen årsavgift eller etableringsgebyr.

Gjennom ma-norge.no

Du kan lese mer om kortet på www.365privat.no, eller ringe 365Privat direkte på 815 00 365 for ytterligere informasjon.

Men husk å sende selve søknaden gjennom linken på vår hjemmeside www.ma-norge.no, da støtter du samtidig MAs arbeid for rusfri trafikk.

*) Årlig effektiv rente 23,83 %: Årlig effektiv rente er basert på varekjøp og kontantuttak iht. bransjestandard på 15.000 kroner, nedbetalt over 12 mnd i like store terminbeløp på 1.400,81 kroner. Dette utgjør en kredittkostnad på 1.809,65 kroner og en samlet kredittkjøpspris på 16.809,66 kroner.

VI TRENGER DIN E-POSTADRESSE!

MA ønsker å nå også DEG med vårt nyhetsbrev!

Send din e-postadresse til:
ma@ma-norge.no

Registrerer øvelseskjøring på telefonen

Gjensidige har lansert en app for å registrere privat øvelseskjøring.

Appen for Iphone og Ipad er nå tilgjengelig i App Store.

Øvelse gjør mester

Det er alltid en fordel å være flink i noe, som å kjøre bil. Alle vinner på at du blir en bedre sjåfør. Derfor gir Gjensidige deg rabatt hvis du gjennomfører mengdetrening. Mye privat øvelseskjøring før den unge tar lappen for bil, gir større trygghet i trafikken og mindre trafikkulykker.

Statens vegvesen anbefaler at du kjører minst 2000 kilometer med ledsager før førerprøven. All erfaring viser at de som øvelseskjører mye, har lavere risiko for å oppleve ulykker. Gjensidige ønsker å stimulere til mest mulig privat øvelseskjøring.

Fordelene med appen

Øvelseskjører den unge mer enn 2000 km, vil han eller hun få 10 prosent ekstra rabatt på egen bilforsikring frem til 23 år.

Andre kunder i Gjensidige, for eksempel foreldre, søsken og besteforeldre, kan beholde sikkerhetsrabatten «Alle førere over 23 år» selv om de overlater rattet til den unge. Denne rabatten utgjør 20 prosent.

Slik kan det se ut når den unge sjåføren har øvelseskjørt.

Hvordan komme i gang?

Den som skal øvelseskjøre, kan føre kjøre-boken på to måter: Enten bruke den nye appen «Øvelseskjøring» eller benytte papir-

skjema for øvelseskjøring.

Papirskjemaet kan du finne på Gjensidiges nettsider.

Tips til Motorføreren

Redaksjonen i Motorføreren vil gjerne ha tips om stoff til bladet. Dersom du har noe interessant å melde fra organisasjonen eller forslag til andre notiser og artikler, vil vi gjerne høre om det.

Det skjer mye spennende i MA og på bil- og trafikkfronten. Dette vil vi vite om og vurdere å bruke enten i Motorføreren eller på MAs nettsider – www.ma-norge.no. Ring, send en e-post eller et brev.

Hvis du selv ønsker å skrive noe, så må dette avtales på forhånd på grunn av planlegging og plassbegrensninger. Vi kan ikke love at alt kommer med, men ser frem til mange spennende saker.

Redaktøren treffes på telefon 22 47 42 00. E-post kan sendes til: motorfoereren@ma-norge.no. Merk gjerne sendingen med "Stoff til Motorføreren".

Skattefrie gaver

MA er godkjent som en organisasjon som kan motta gaver, der giveren har rett til skattefradrag for gaven. Dermed gis en fordel til dem som ønsker å bidra med støtte til MA.

Forutsetningen er at gavebeløpet må være på minst 500 kroner for at giver kan få skattefradrag. Den øvre grense for fradrag er 20 000 kroner. For eventuelt overskytende beløp gis ikke skattefradrag. Gaver skal ifølge loven gå til MAs prosjekter og satsning på trafikksikkerhetsarbeid. For at giveren skal kunne trekke fra på skatten, må MA ha navn og adresse, samt giverens fødselsnummer (11 siffer) dersom det er en person, eller giverens organisasjonsnummer dersom det er et foretak.

Henvendelser og spørsmål om skattefrie gaver kan rettes til: Ole E. Veimodet, telefon 22 47 42 02 eller e-postadressen ma@ma-norge.no.

AVIS

Påminnelse:

MA har fra 1. januar 2015 inngått en god avtale om leiebil hos AVIS.
Benytt deg av fordelen når du skal leie bil!
Avtalen er også omtalt i Håndbok for medlemmer 2015.

For å få rabatten MÅ booking skje via nettsidene til MA:
www.ma-norge.no/medlem/medlemsfordeler. Her finner du linken til booking av bil.

Ved booking av bil hos Avis får du som MA-medlem 15 % rabatt på priser i Norge, samt 5-10 % i resten av Europa. Alt du trenger å gjøre er å bestille bil i booking-motoren via MAs hjemmesider, og rabatten blir automatisk lagt inn.

Fordeler med Avis-avtalen:

- 15 % rabatt hver gang du leier en bil
- Book-tidlig-rabatt:
Du kan også oppnå 10-15 % avslag ved å booke 5 dager eller mer i forveien.
- Betal med kredittkort når du bestiller
- Enkel og tydelig bestilling på avis.no
- Du får mye for pengene, god kvalitet og god service

Vil du vite mer om AVIS, gå inn på www.avis.no.

Hva skjer i MA sentralt og i regionen din?

Medlemmer og tillitsvalgte ønskes velkommen til **MA Regionkonferanser 2015!**

Regionkonferanse Øst

Oppland, Hedmark, Oslo, Akershus, Østfold, Buskerud, Vestfold, Telemark

Avholdes ved Thon Hotel Oslo Airport,

lørdag 7. mars kl. 11.00 – 17.00.

Konferanseleder er Ole Arild Bovolden.

Påmeldingsfrist: 2. mars

Regionkonferanse Vest

Haugaland, Hordaland, Sogn og Fjordane

Avholdes ved Thon Hotel Bergen Airport,

lørdag 14. mars kl. 10.30 – 16.00.

Konferanseleder er Alf Seim.

Påmeldingsfrist: 17. mars

Regionkonferanse Midt og Nord

Møre og Romsdal, Sør- og Nord-Trøndelag, Nord-Norge

Avholdes ved Quality Airport Hotel Værnes, Stjørdal,

lørdag 21. mars kl. 12.00 – 18.00.

Konferanseleder er Odd-Harald Bjørnøy.

Påmeldingsfrist: 20. februar

Regionkonferanse Sør

Aust- og Vest-Agder, Jæren, Dalane og Stavanger

Avholdes ved Rosfjord Strandhotell, Lyngdal,

lørdag 11. april kl. 11.00 – 17.00.

Konferanseleder er Margreth T. Karlsvik

Påmeldingsfrist: 9. mars

Påmelding alle konferansene til:

mona.kristengard@ma-norge.no eller på tlf.: 22 47 42 06.

Konferansen er gratis. Du betaler kun din egen reise.

Velkommen!

Seksjonssjef Erik Jørgen Jølsgård i Statens vegvesen i Midt-Norge skal snakke om forebyggende trafiksikkerhetsarbeid på regionkonferanse Midt og Nord.

Campingtreff i Evje i pinsen

Frå hesteskobanen på Storsjøsentret.

Årets pinsetreff i MA Campingklubb i år blir på Odden Camping, Evje i Setesdalen.

Den offiselle 2014-sesongen (først av «dei 3 faste») opna med eit godt besøkt pinsetreff (6.-9. juni) på Storsjøsentret i Åkrestrømmen, Rendalen. Fin campingplass – til og med spesialbygd bane for hesteskasting!

Det er alltid årsmøte under pinsetreffet. Trist nok måtte møtet opne med minnestund for leiaren, Leiv Jan Lea, som døydde like før pinse. Nestleiar Bjarne Eikeland har fungert som leiar resten av dette året. Informasjon finn du i medlemsbrosjyren 2015 og på MA-heimesidene.

Bureisningsbygd

Treffa har tradisjonelt ein ekskursjon til interessante kulturhistoriske attraksjonar i distriktet, og denne gongen var vi oppi

skogsliene til bureisningsbygda Fiskviklia, der hus og nokre rydningsbruk blir teke vare på av etterkomarane.

Det er ikkje så lenge sidan det var slitsame tider her i landet også – Fiskviklia hadde 75-årsjubileum i 2012.

Haut på kaikanten

Hauttreffet tidleg i august er også tradisjon. I år var det igjen på kaikanten ved Skjoldastrauen i Tysvær, litt aust for Haugesund. Ein spesiell campingplass i eit særmerkt miljø, med mellom anna det einaste saltvass-sluseanlegget i landet.

Årstreffa blir avrunda med krabbetreff på eit hamneområde ved Skadberg Camping på Eigerøya. Sjømat står sentralt denne

helga, veret kan vere friskt, men det er også ei oppleving.

Bli med!

I 2015 blir pinsetreffet på Odden Camping, Evje i Setesdalen. Påmelding til Bjarne Eikeland, telefon 9516 3704.

Hauttreffet blir frå 7. til 9. august. Krabbetreffet blir på Eigerøya 14.-16. august. Du treng ikkje å ha campingvogn eller bobil for å bli med: Det er hytte å leige alle stader.

Har du og familien lyst til å bli med, anten du har campingvogn, campingbil eller vil bu i hytte, finn du aktuelle telefonnummer i medlemsbrosjyren for 2015.

Fiskviklia – ei forteljing om slit og pågangsmot i harde tider.

Invitasjon til vaffelselskap er fast tradisjon på fredagen.

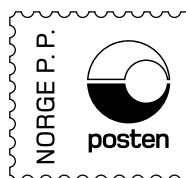
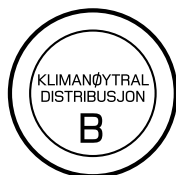
Kamp om vandrepokalen på pinsetreffet i fjor.

Dagens fangst av krabbe og fisk er sikra.

 MYHRE Hadelandsveien 841 3520 JEVNAKER Tlf. 32 11 44 80	Barkhald & Pedersen Trafikkskole AS Strandgata 12 8250 RØGNAN Tlf. 75 69 08 89	Malermestrene Indre Østland AS Fåberggata 140 2615 LILLEHAMMER Tlf. 61 25 14 10	 Bjørnstad Storg. 53 3060 SVELVIK Tlf. 33 77 26 10	Odal Regnskapskontor AS Sentrumsvegen 15 2120 SAGSTUA Tlf. 62 97 01 14	Greåker Bilkontroll AS Eikv. 26 1718 GREÅKER Tlf. 69 14 45 22
Apotek 1 Alta Markv 14 9510 ALTA Tlf. 78 44 96 10	Batteri Elektro AS Solborg 4848 ARENDAL Tlf. 37 00 12 22	Bjørn & Øyvind Tvetter AS Hegdalveien 105 3261 LARVIK Tlf. 33 11 34 80	Fagmøbler Leknes Bj. Andersen Møbler AS Storgata 30 8370 LEKNES Tlf. 76 08 00 50	Furnes Almennig AS Nordåsvegen 961 2387 BRUMUNDDAL Tlf. 62 33 17 80	Specsavers Optikk Lillestrøm Storgata 12 2000 LILLESTRØM Tlf. 63 80 15 90
HS News Systems AS Olavs g 39 3612 KONGSBERG Tlf. 32 86 72 20	Bilverkstedet i Nittedal AS Gamleveien 464 1484 HAKADAL Tlf. 67 07 17 00	Buskerud Karosseri AS Teglværksveien 89 3057 SOLBERGELVA Tlf. 32 23 65 00	Stange Trafikkskole AS Kongsvegen 1 2335 STANGE Tlf. 62 57 23 50	Fyksen Servicecenter AS Nygata 6-8 2380 BRUMUNDDAL Tlf. 62 34 20 16	Fagernes Rør AS Comfort Valdresv. 14 2900 FAGERNES Tlf. 61 35 78 00
Arendal Båt & Billakking Brekka Austre Moland 4849 ARENDAL Tlf. 37 03 33 00	Bislett Trafikkskole Sofies gate 8 0352 OSLO Tlf. 997 38 484	Båt og Brakketransport AS Elveli Gård 0759 OSLO Tlf. 971 97 129	Bema AS Vardegaten 17 4876 GRIMSTAD Tlf. 37 25 29 50	 Presteg. 5 A 4950 RISØR Tlf. 37 15 02 49	 Buskerud Numedalsveien 114 3617 KONGSBERG
RGB Engineering Sandbergvegen 24 2150 ARNES Tlf. 63 80 01 67	Blomsterkroken Garn & Gaver Østre Strandvei 4 3482 TOFTE Tlf. 32 79 60 50	Cederborg Transport Eikveien 114 3123 TØNSBERG Tlf. 33 36 87 57	Frodes Karosseri og Lakk AS Kornetvegen 5 6419 MOLDE Tlf. 71 21 83 33	Garberg Mur AS Prestmøvegen 97 7514 STJØRDAL Tlf. 906 07 106	 Lienv. 41, 3580 GEILO Tlf. 32 08 71 00
Salong Kari Trondheimsvegen 627 2092 MINNESUND Tlf. 63 96 86 07	Skjelvik Bilverksted A/S Vika 1, gate 9 0352 OSLO Tlf. 71 29 96 99	Dalby Autosalg Gustavsen Dales veg 35 2770 JAREN Tlf. 61 32 81 70	 Broveien 12 3055 KROKSTADELVA Tlf. 952 55 850	Gardermoen Hotel Bed & Breakfast Gardermøvegen 42 2030 NANNESTAD Tlf. 63 93 00 50	 5643 STRANDVIK Tlf. 56 58 16 49
Husby Bilverksted A/S Mekonomen 6630 TINGVOLL Tlf. 71 53 12 43	Innherred Renovasjon IKS Russervegen 10 Ørin 7650 VERDAL Tlf. 74 07 52 10 - 74 02 88 40	 Norconsult	 Vikavegen 17 2312 OTTESTAD Tlf. 62 57 44 33	Geiranger Turbil & Taxi 6216 GEIRANGER Tlf. 400 03 741	Plan Vest AS Sunnhordlandskaien 1 5411 STORD Tlf. 53 40 37 80
Hamar Pukk og Grus AS Bjørgedalsvegen 875 2323 INGEBERG Tlf. 62 53 69 70	Hallingdal Renovasjon IKS Kleivi, 3570 ÅL Tlf. 32 08 61 10	Norac Baggerød AS Nedre vei 8 3183 HORTEN Tlf. 33 03 56 80	 4879 GRIMSTAD Tlf. 37 25 29 29	Jahr Bilservice A/S Jarv, 3340 ÅMOT Tlf. 32 78 56 08	 Strandv. 20 2380 BRUMUNDDAL Tlf. 62 35 15 60
 Follo Myrfares 1, 1406 SKI Tlf. 64 97 78 00	 Vinje Bilberg AS Vinjevegen 108 3890 VINJE Tlf. 909 11 111	 Falck Bilberg AS Bergli Mekaniske AS Bakketun, 8146 REIPÅ Tlf. 75 75 18 76	Eikeland Trafikkskole AS Sandsmyra 20 4790 LILLESAND Tlf. 37 27 20 02	Sørensen Kjøreskole AS Kongsv. 84 2920 LEIRA I VALDRES Tlf. 61 36 13 36	 www.BAT.NO Gilhusveien 19 3414 LIERSTRANDA Tlf. 32 84 98 02
Henriksen Sjøførselskole AS Flyplassvegen 4 9152 SØRKJØSEN Tlf. 77 76 70 05	Flatanger Taxi Anne Berg Vik 7770 FLATANGER Tlf. 979 73 374	 Vestbase Omaqata 110 c 6517 KRISTIANSUND N Tlf. 71 57 22 00	ES Motor A/S 3630 RØDBERG Tlf. 32 74 16 00	 0401 OSLO Tlf. 22 02 40 00	Bil og Mekaniske Vigra Kyrkjevegen 429 6040 VIGRA Tlf. 70 18 36 35
Transport-Formidlingen SA Østre Aker vei 255 0976 OSLO Tlf. 22 90 75 00	Billakking Kokstad AS Kokstadvegen 42 5257 KOKSTAD Tlf. 55 91 40 10	Haugaland Transportskole AS Kvaløygata 3 5537 HAUGESUND Tlf. 52 70 87 90	Ringebu Farve & Interiør A/S 2630 RINGEBU Tlf. 61 28 04 63	Eros AS Grønhaugvegen 5 6092 FOSNAVÅG Tlf. 70 08 82 32	Snap Drive Moss Arvollskogen 40 1529 MOSS Tlf. 03 01 0
Auto-Rep AS Lillesandsveien 3 4876 GRIMSTAD Tlf. 37 04 05 32	 Brumunddal Furnesvegen 12 2380 BRUMUNDDAL Tlf. 62 34 15 19	 avd. Larvik Lågavegen 2 3262 LARVIK Tlf. 33 11 35 10	 ATL 0680 OSLO Tlf. 22 62 60 80	 Furene Furene Industriområde 6100 VOLDA Tlf. 70 07 48 50	Philips Norge AS, HHS Solheimveien 62 1473 OSLO Tlf. 67 98 01 00
Balkong Partner Ltd Skrukkelivegen 49 A 2090 HURDAL Tlf. 918 25 160	 Troilfjord Kraft Nordnesv 3 8450 STOKMARKNES Tlf. 76 11 80 00	Consto AS Dreyfushammarn 14 8012 BODØ Tlf. 75 58 52 90	Per Knudsen Arkitektkontor AS Brattørgata 5 7010 TRONDHEIM Tlf. 73 52 91 30	Kjelsås Bilverksted AS Kjelsåsv. 140 0491 OSLO Tlf. 22 15 06 88	Rue Transport AS 3690 HJARTDAL Tlf. 913 82 288

Returadresse:
MOTORFØREREN
Postboks 752 Sentrum
0106 Oslo

Det lønner seg å samle alt på ett sted

Samler du flere forsikringer hos oss, kan du tjene inn hele medlemskontingenten. Som medlem av MA kan du få inntil 18 % avtalerabatt på forsikringene dine og redusert egenandel på bilforsikringen. I tillegg får du spesialpriset ID-tyveriforsikring.

For personlig rådgivning om forsikring, ring oss på 03100 eller gå inn på gjensidige.no/ma for mer informasjon.

Gjensidige